

V. évfolyam, 9. szám, 2013. április, <http://tatkontur.elte.hu>

TÁTKONTÚR

AZ ELTE TÁTK HÖK LAPJA

KATASZTRÓFATURIZMUS

Avagy Csernobil-túra ebéddel

NŐK ÉS PORNÓ

ki, mit, miért és hogyan?

BOLDOGSÁG ÉS GAZDASÁG

a buddhista közgazdaságtan eszméi

HÚSVÉT ITTHON ÉS KÜLFÖLDÖN

avagy fura szokások tárháza

TARTALOM

Nyitány	3
KÖZELÍTŐ	
Pornós nők a spájzban	4
Hogyan főzzünk Szakkolít?	4
Szakmaiság a gyakorlatban	5
HÖKÉLETES	
Tavaszi zsongás a TáTK-án	6
INTERKULTÚRA	
A nyúl és a tojás	7
Szubkultúrák vagy neo-törzsek?	9
Meghalt Magdi Anyus?! Kapcsolatunk a fi cíóval	11
TERÍTÉKEN A TUDOMÁNY	
Nők és pornó	12
Hooters – teljes „mellbedobással”	14
Izmusok nyomában: a katasztrófaturizmus	15
KÜL-ÜGYES	
Eastern bunny abroad edition	16
Őült írek és bábeli hangulat	19
AIESEC – Nemzetközi Önkéntes Program	24
AJÁNLO	
Boldogság és gazdaság	25
Buddhizmus a TáTK-n	26

NYITÁNY

A szakdolgozat leadása és a vizsgaidőszak előtt, de már a nyúlön túl vagyunk, és ezek közül egyik sem kíméli energiánkat. Sajnos ezen nem tudunk segíteni, de legalább megpróbálhatunk egy kicsit kikapcsolni. Ha pedig már túl sok volt mindenkől, ragadd meg a TáTKontúr áprilisi számát, ahol például arról olvashatsz, hogy mi köze van a pornónak a Szakkolihoz, és hogy hogyan jelentkezhet hozzájuk (csak az ARTSZ-tagsághoz adunk útmutatást). De lesz szó még rasztákról, írekről, a paraszociális kapcsolatról, katasztrófaturizmusról és buddhizmusról, és a lista még korántsem teljes. Érdekes figyelnetek a TáTK elkövetkezendő programjait is, igazán mozgalmas tavasz elé nézünk! Csak a hó ne essen...

Nyeste Krisztina

Impresszum TáTKontúr • V. évfolyam, 9. szám • 2013. Április

Felelős kiadó: Máté Anna, az ELTE TáTK HÖK elnöke
Kiadja: ELTE TáTK HÖK **Főszerkesztő:** Nyeste Krisztina
Címlap: Molnár Balázs **Tördelés:** Aruwa Eszter
Olvasószerkesztő: Lapinskas Ilona
PR: Halász Gergely
Projektmenedzser: Csernus Fanni
Fotó: Sipos Alexandra (Szasa), Kiss Kelemen
 Megjelenik havonta 500 példányban,
 a Demax Művek Nyomdaipari Kft. gondozásában.

Rovatvezetők: Berta Kitti (Ajánló), Boda Daniella (Kül-Ügyes),
 Hódi Adrienn Dóra (Terítéken a tudomány), Sipos Alexandra
 (Közelítő), Zalányi Márk (Hökéletes), Teczár Szilárd (Interkultúra)
Újságíróink: Berta Kitti, Csernus Fanni, Drubina Kamilla
 (Voilà), Hancz Petra, Hódi Adrienn Dóra, Ilyés Virág (Viróg),
 Lapinskas Ilona, Máté Anna, Sipos Alexandra (Szasa), Vigvári
 András

PORNÓS NŐK A SPÁJZBAN

A cím enyhe képzavarát fel is oldanám: Nők + pornó vitaindító beszélgetés, a Spájsz programsorozat keretében, az Angelusz Róbert Társadalomtudományi Szakkollégium szervezésében.

Ez a beszélgetés a meghívott vendégek eszmecsereje, még inkább vitája volt. A három résztvevő hölgy Dr. Szabó Mónika szociálpszichológus, Schleicher Nóra szociológus és Mérő Vera, a Pornográfia című könyv szerzője volt.

Az esemény címe beszédes, ugyanis valóban a nők és a pornó kapcsolatáról volt szó elsődlegesen. A következő kérdések merültek fel: Néznek-e a nők pornót, miért nem, miért igen, önszántukból teszik-e? A másik oldal pedig a pornónésznők világát kutatta, olyan kérdéseket feltevé, hogy vajon áldozatok vagy üzletasszonyok-e ezek a nők?

Csak csajok

A beszélgetés során a vélemények erősen megoszlottak, ahogy én éreztem, Mérő Vera és Szabó Mónika képviselte a két szemben álló pólust, míg Schleicher Nóra jórészt az utóbbi

hölgygel értett egyet, de – talán azért is, mert ő ült középen, a két tűz között – próbálta menteni a menthetőt, és az éles szóváltásból higgadtabban kivenni a részét.

Ha vita, akkor általában valaki felülkerekedik, más pedig alul marad. Itt Mérő Vera volt az, akinek nem biztos, hogy sikerült egyenrangú félként harcolnia saját igazáért, ugyanis a két szakértő jóval felkészültebb és szakmailag kompetensebb volt nála. Nem tudom, szimpátiáról van-e értelme itt beszélni, de már az „előadás” felénél örültem, hogy előbb olvastam el a Pornográfiát, minthogy előben hallottam a szerzőjét. A spájzos szereplésével ugyanis Mérő Vera egyáltalán nem győzött meg arról, hogy ő olyan valaki, akinek érdemes lenne elolvasni a szerzeményét. (Aki nem volt ott, azért olvassa el, vannak benne érdekességek.)

Összességében a témaötlet nagyon jó volt, a meghívott vendégek relevanciájával sem volt gond, viszont a vita a beszélgetés rovására ment. Így sok érdekes kérdés érintetlen maradt, viszont szerencsére a nézők nem voltak szégyenlősek kérdezni a program végén. Volt egy hölgy, aki nemhogy kérdezett, de 15 perces kiselőadásban fejtette ki a témához kötődő mondanivalóját. Idézni nem tudok tőle, mert a legtöbb szó, ami elhangzott, nem tűri a nyomdafestéket, de ha jellemezni kellene a performansát...hmm, a priceless az első szó, ami eszembe jut.

Nem bántam meg, hogy elmentem, de nem vagyok benne biztos, hogy ugyanannyira tudtam volna értelmezni a beszélgetést, ha nem olvastam volna előtte a könyvet. Lehet, hogy kevés volt a másfél óra.

Voilà

HOGYAN FŐZZÜNK SZAKKOLIT?

Először is kerítsünk egy egyetemet. Ássuk elő egy szép magas irodaépület rejtékéből, poroljuk le róla a sallangokat, és tegyük magunk elé a konyhapultra. Mondjuk egy jó ELTE-t mint alapanyagot. Csupán hajtogassuk ki magunk elé, és nézegessük egy kis ideig. Ha elég elvontak vagyunk, tekintethajlítunk egy szelet szaftos marhahúsnak is, esetleg térképeknek, tehát hagyjunk időt magunknak az elemzésre.

Ha már eleget bámultuk alapanyagunkat, lássunk neki a következő lépésnek. Válasszuk ki belőle a számunkra legkedvesebb részét, az izletes témákat, a cupákos ötleteket, talán egy fincsi Társadalomtudományi Kart.

A megszületett döntésnek örüljünk hangosan, majd indul-

junk el azon a rögső úton, mely során a feldolgozatlanul álló „Karból” valami elképesztőt varázsolunk. Természetesen segítőtársakra is szükségünk lesz, hiszen a munka nem egyszerű, kerítsünk tehát egy maréknyi lelkes embert, s velük együtt lássunk neki a főzésnek.

Mielőtt azonban nekiveselkednénk, gondoljuk ki gyorsan a közös munka szabályait, hiszen alapelvek azért nem ártnak:

1) Autonómia, tehát a mi kis csoportunk közösen főz, közösen koordináljuk a folyamatokat, mások receptjeitől és befolyásától függetlenül.

2) Demokratizmus, hiszen mindannyian úgy kavarjuk a fakanalat, és úgy fűszerezük az ételt, hogy az mindenki kedvére legyen.

3) Gyakorlatiasság: „Amit főzöl, azt eszed”, nemcsak elméletben építkezünk és tanulunk, hanem a gyakorlatba is átültetjük azt.

4) Interdiszciplinaritás, ugyanis a főzés nem minden, hiába a jó étel, ha a tálalásban nem vagyunk jártasak.

Immáron a szabályok adottak, s ha döntésre kerül a sor, szakácsaink bázisdemokratikus alapon, közösen határoznak arról, mégis hogyan tovább az adott ügyet illetően. Például arról, hogy miért is volt érdemes kifőzni azt a bizonyos Társadalomtudományi Szakkolli, mely *Angelusz Róbert* nevét viseli, s mit is szeretnének elérni vele. Arról, hogy miért jó egy Szakkollégium részének lenni, s mit nyerhetsz, ha csatlakozol a többi kis szakács mellé.

Először is, tökéletesítheted a főzőtudományod, a legkülönbébb technikákkal ismerkedhetsz meg, és új ízek nyomában is kutathatsz. Nem kell tömegkurzusok kuktái közé beállnod, akár magad is kezdeményezheted a kiscsoportos szemináriumokat, s valóságba ültethetsz mindent, amit valaha megálmodtál. A határ a csillagos ég, no meg a kreativitásod. Természetesen a főzés csak illusztráció, de szó mi szó, itt olyan készségeket szerezhetsz, melyek elsajátítására egyetemi óráid során talán nem lenne lehetőség.

Másodszor, kényelmes széket kapsz egy szakmai közösségben, ahol folyamatos visszajelzéseket szerezhetsz arról, amit csinálsz (Itt mindig van valaki, aki megkóstolja, amit kisütöttél).

Mi főzzük ki a Kar legnagyobb és legrégebbi tudományos estjét, megbolondítva egy csipetke lazulással, egy kiskanál nevetéssel, egy hatalmas adag bulival és természetesen jól átgondolt szakmaisággal. Nevetnél, hogy nem fér össze a kettő? Akkor irány a legközelebbi SzÉ!

Energiaink kimeríthetetlenek, Spájzok, Kötetlenek, Tapasztalatszerzők tömege fekszik mögöttünk.

Harmadszor, mert a „szak” jelzőcske mellett ez tényleg egy kollégium is, ahol együtt él és lélegzik a társaság hardcore magja. Egy hely, ahol elbújhatsz a szürrealisan megálmodott, plakátoktól roskadozó falad derekában, netán a „Hi5”-októl hemzsező közös helyiség nyakában. Ahol úgy csoszoghatsz a papucsodban, ahogy kedved tartja, s ahol a társalgó nevetésörvényt szabadít a világra, ha a társaság egyberobban.

Aprópó, társaság! Akarom mondani...kmm... szakács közösség! Talán ez a legszebb része az egésznek. Tudod, mint a reklámban: „*Valamit nem lehet megfizetni, a többire ott a Mastercard*”. Itt nincs szükséged bankkártyára, a barátok úgy kérnek, ahogy vagy. Aki kedvelsz, azokkal pedig kutatni,

vitázni, szenvedni, marakodni, műhelyen csücsülni, kerekasztalon morfondírozni, társalgóban fetrengei, szobában falnak támasztott lábbal röhögni élvezet. És talán ez az, ami felbecsülhetetlen. Ha a szakmaiságot keresed, megtalárod, de nem egyedül. Kapsz mellé egy olyan közösséget is, ami előrehúzza, megmozgat és lehetőséget ad, hogy fejlődhess.

Felhagyva a virágnyelvel, az Angelusz tehát egy hús-vér emberekből álló szakmai, baráti közösség, s amit eddig kisütött, azt te is megkóstolhatod, sőt mi több, továbbfejleszheted. Szervezz, alkoss, kutass, ötletelj, tervezz, mérgeledj, vitázz és dolgozz velünk! Csak te kellesz hozzá!

Szóval mi újság Angelusz?

Kösz jól vagyok, de tudod mit? ARTSZ-osokat keresek!

További információk: <http://angelusz.elte.hu>
<http://www.facebook.com/angeluszzakkollegium>

Virág

Már el is készült a Szakkolli!

Szakmaiság a gyakorlatban

Az ARTSZ szakmaiságának legfőbb pillére az egyetemi tantervtől független, a tagság érdeklődéséből kiinduló szakkollégiumi kurzusok szervezése. Az egyetemi órákkal ellentétben kurzusainkért nem jár sem kredit, sem osztályzat, de a végbizonyítvány megszerzéséhez és a tagsági viszony fenntartásához elengedhetetlen a látogatásuk (két félév alatt legalább háromszor). Teljesítésük aktív órai munkán, illetve írásbeli produktum készítésén alapul. A szakkolli órák nem csak ebben különböznek az egyetemi óráktól: általában öt-tíz szakkolli vesz részt rajtuk, így az egyetemi szemináriumokhoz képest kurzusaink jóval oldottabb és interaktívabb légkör jellemzi.

Megkülönböztetünk alapozó-, illetve műhelykursusokat. Az alapozók témái kötöttebbek, mert azt a célt szolgálják, hogy a sokféle szakról érkező tagjaink közös szakmai nyelvet alakítsanak ki. Mivel az Angelusznak az egyik alapelve a kutatásokban való részvétel ösztönzése, nagy hangsúlyt fektetünk a kutatás módszertani, a készségfejlesztő, valamint a megismerés tudományos módjait vizsgáló elméleti alapozókra.

A műhelykursusok témáikat tekintve kötetlenek; ezeket a tagok saját érdeklődésüknek megfelelően szervezik meg. Kutatóműhelyeink az ARTSZ-on belüli alulról szerveződő kutatásokat, illetve a külső kutatásokban való részvétel előkészítését szolgálják. Az utóbbi évek kutatásai a hálózatkutatás, a falukutatás, a gender, a deviancia, a kritikai szociális munka és a kriminológia területeire összpontosultak. A féléves-éves műhelymunkákból, kutatásokból készült tanulmányokat a minden évben megjelenő tanulmánykötetünkben, a Kötetlenben publikálják tagjaink. Éves szakmai konferenciánkon pedig a szakkoliban folyó szakmai munkákat közvetítjük a nyilvánosság felé.

Viróg, Vigvári András

Angelusz Róbert Társadalomtudományi Szakkollégium

TAVASZI ZSONGÁS A TÁTK-ÁN

AVAGY ESEMÉNYEKBEIN GAZDAG TAVASZ ELÉ NÉZÜNK

Miközben ezt a cikket pötyögöm a klaviatúrámon, odakint egy jól megtermett hóvihar fitogtatja erejét – annál is inkább jó most a közelgő tavasz rendezvényeiről írni Nektek!

SZAKMA, SZÜLINAP ÉS SZÉLESVÁSZON MÁRCIUSBAN

Március harmadik hetében egymást érték a jobbnál jobb programok itt, a TáTK-án. Március 21-22. között rendezték meg immár harmadszor a Kulcskérdések Konferenciát, amelyen karunk oktatói, hallgatói és meghívott vendégei adtak elő, az előadások ezúttal az Értelem és érzelm témájára voltak felfűzve.

A kétnapos konferencia első napjának végén a ROKKA Műhely szervezésében egy érdekes és izgalmas kerekasztal-beszélgetés zajlott a romakutatás érzelmi vonatkozásairól „Szeretjük-e a cigányokat?” címmel. A beszélgetés felvétele az interneten elérhető, így azok is meghallgathatják a meghívott szakértők és a beszélgetésben résztvevők véleményét, akik az eseményről lemaradtak volna.

A konferencia második napja egybeesett karunk születésnapjával, ugyanis a TáTK idén 10 éves lett, bár a hazai szociológia intézményi története kicsit távolabbra nyúlik vissza. Egészen pontosan 1966-ig, ekkor kezdte meg működését az ELTE Bölcsészettudományi Karán a Szociológiai Kutatócsoport, amely négy év alatt Szociológia Tanszékké nőtte ki magát. 1989-ben megalakult az ELTE Szociológiai és Szociálpolitikai Intézet és Továbbképző központ, amely 2003 szeptemberében egyetemi karrá önállósodott az ELTE BTK Kulturális Antropológia Csoporttal és a Politikatudományi Tanszékkel, valamint a Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Főiskola Általános Szociálismunkás-képző Tanszékkel együtt.

A kari ünnepség március 22-én, pénteken, délután öt órakor kezdődött Tausz Katalin dékánasszony, Rudas Tamás volt dékán és Huszár Tibor, a Szociológia Intézet alapítójának köszöntő beszédeivel, és hamisíthatatlan TáTK-ás hangulatban folytatódott tovább, visszaemlékezésekkel, vicces anekdotákkal színesítve a nap zárásáig, amikor felválták a kar tortáját is.

A már említett héten legalább két részre – ha nem többre – kellett szakadnia annak, aki nem akart lemaradni semmiről, hiszen március 20. és 24. között bevettük a Toldi és a Kino Mozit is a Ha érteni akarod a világot dokumentumfilm-fesztivállal. Négy nap alatt összesen 35, társadalmi problémákat és egyedi élethelyzeteket boncolgató filmeket nézhettek meg az érdeklődők. A filmek után beszélgetések és koncertek szórakoztatták éjszakába nyúlóan a résztvevőket.

FELEZÉS ÉS PIKNIK ÁPRILISBAN

Ebben a tanévben is eljött a felezők ideje! Április 11-én várunk minden felezőt és nem-felezőt, netalántán duplázót a Fogasházban, az ELTE TáTK Felező Bálján! De természetesen ezzel még nem fogynak el a jó programok erre a hónapra. Ha tavasz, akkor ki a szabadba, ha ki a szabadba, akkor piknik, ha piknik, akkor Társadalomtudományi Piknik!

Idén a korábbi évektől eltérően nem a Lágymányosi Eötvös Napok alatt, hanem attól függetlenül rendezzük meg a Társadalomtudományi Pikniket, április 24-25. között. Karunk oktatóinak érdekes előadásait hallgathatjátok meg a szülőgyilkosságoktól kezdve kulturális antropológiai témákig. Elfogadta meghívásunkat Puzsér Róbert, aki minden bizonnyal nálunk

is „hozza majd a formáját”, szókimondó és izgalmas előadásra készülhetünk! Csütörtökön este a Piknik záróbeszélgetésén megtisztelt minket jelenlétével *Tausz Katalin* dékánasszony és *Ferge Zsuzsa*, az ország talán legismertebb szociológusa. A hallgatóságnak biztosan felejthetetlen élményben lesz része, a részvétel már-már kötelező!

LÁZÍTÁS LÁGYMÁNYOSON MÁJUSBAN

Természetesen idén sem maradhat el a „Lágymányosi

Sziget”, a LEN. A cikk írásakor már lázasan folyik a szervezés, sorban szerződnek a fellépők, épül – bár még csak képzeletben – a civil falu, és lelki szereink előtt már látjuk a nagysátrat – és természetesen magunkat és benneteket önfeledten szórakozni benne! Ne feledjétek: május hetedikén startolunk!

Máté Anna

A NYÚL ÉS A TOJÁS. HOGY IS VAN EZ ?

A húsvétról talán mindenkinek egy nyúl képe ugrik be elsőre, aki lelkesen „tojja” a piros tojásokat, hogy utána boldog keresésbe kezdhessenek a gyerekek. Nem is csoda, hiszen a tojás mellett szinte minden húsvétot ábrázoló képen ott csücsül egy nyuszi. Hogy a boltok polcait már ne is említsem! De vajon honnan ered a nyúl és a húsvét kapcsolata? És vajon hogyan tud a nyúl – emlős állatlétére – tojást tojni?

A húsvét a keresztények egyik legnagyobb ünnepe. A vallásos szövegekben és rituálékban azonban semmilyen utalás nem található a nyulakra és persze az általuk tojt színes tojásokra sem. Ezek eredete mai napig tisztázatlan, számos elképzelés született arról, honnan is származhat a furcsa kép-zavar.

A mondák szerint az 'Easter' [húsvét] szó az angolszász hajnal, azaz *Eostre* vagy *Ostara* nevű istennő nevéből ered (legalábbis *Bede Venerabilis*, angol középkori történétíró szerint), akinek fő ünnepét a tavaszi napjegyenlőség idején ünnepelték. Más források szerint az angol *Easter* vagy a hozzá hasonló német *Ostern* valószínűleg az *Eostur* tavaszi időnyt jelentő norvég szóból ered. Akárhogy is van, a húsvéti nyúl történetére sokféle legenda ad választ, melyekben persze közös elemek is megfigyelhetők. Ilyen az a tény, miszerint a nyuszi színes tojásokat tojik, és azokat húsvét reggelén a kertekben rejt el. Erre a jelenségre többféle magyarázat is létezik, melyek gyökerét jórészt a germán mitológiához kötik.

Egyes források szerint tehát az angolszász "Húsvét" (Easter) szó eredete a kereszténység előtti *Eostre* holdistennő nevére vezethető vissza. Mivel számos kultúrában a nyuszik szoros kapcsolatban állnak a Holddal, *Eostre* istennőt nyuszik képében ábrázolták. Egy legenda szerint a nyúl *Eostr*a kísézője volt, aki egy jó gyermek láttán színes

tojásokat rakott le maga után, melyeket a gyerekeknek kellett megkeresniük a fűben vagy a bokrok aljában.

Egy másik legenda szerint a nyúl eredetileg *Ostara* egyik galambja volt, akit az istennő haragjában elátkozott és hosszú fülű, négylábú állattá változtatott. Máshol az szerepel, hogy az angolszász holdistennő, *Eostre*, egy mezőn talált egy sebzett madarat, akinek egyedül úgy tudott segíteni, ha nyúllá változtatta. A varázslat azonban nem volt teljes körű, hiszen a (most már) nyúl megőrizte tojásrakó-képességét, így köszönetképpen dí-

Nyúl és tojás, a klasszikus páros

szes tojásokkal ajándékozta meg *Eostr*a-t.

Más változatokban *Freyja* kap szerepet, akinek a kocsiját húzó hiúzok (amik később macskává szelídültek) változtak nyúllá. Egyes történetekben a kocsi tulajdonosa maga *Ostara*.

Létezik olyan magyarázat is, miszerint egy, a gyerekeket nagyon szerető asszony színesre festett tojásokat dugott el

a kertekben olyan helyekre, ahol könnyen megtalálhatták a kicsik, hogy örömet okozzon nekik. Ez annyira tetszett a gyerekeknek, hogy később teljes kosarakat találtak a kertjükben ilyen tojásokkal megpakolva. Az asszony, mivel próbálta megőrizni inkognitóját, azt mondta a gyerekeknek, hogy a nyuszi hozta őket nekik, de olyan gyorsan futott, hogy nem láthatják.

Persze nem mindenhol létezik a piros tojást toló nyúl abszurd elképzelése. Így van ez Franciaországban és Belgiumban is, ahol a tojásokat nem a húsvéti nyúlhoz kötik, hanem azt mondják, hogy a húsvéti harangok (*cloches de Pâques*) potytyantják le őket. Sokkal hihetőbb, ugye?!

MIÉRT TOJIK NÁLUNK IS A NYÚL?

A nyúl a keresztény kultúrkörben kiemelkedő szerepet tölt be, melynek több magyarázata létezik. Egy legenda szerint húsvét napján a hold felszínén egy nyuszi képet látták, s részben emiatt kezdett el a nyúl szimbóluma összefonódni ezzel az ünneppel. Ugyanakkor a nyúl és a tojás az ókortól kezdve a termékenység szimbóluma, mivel az állatok általában sok utódot nevelnek fel, ami az új életet jelképezte. Így a tavaszi napéjegyenlőség idején tartott ünnepségeken kiemelkedő szerepet tulajdonítottak nekik.

A források szerint a nyúl mint húsvéti jelkép először Nyugat-Európában vált hagyománnyá: a

16. századi Németországban használták először ezt a szimbólumot, hazánkba csupán a 19. század folyamán került német közvetítéssel. Ennek menetéről szintén sokféle elképzelés létezik. Az egyik ilyen magyarázat szerint a tojástojó nyúl pusztán egy egyszerű fordítási hiba következménye: régen a németek gyöngytyúkot (annak tojásaival együtt) ajándékoztak egymásnak a tavasz köszöntése alkalmából. A gyöngytyúk német neve *Haselhuhn*, vagy rövidebb formában *Hasel*, ami nagyon hasonlít a *Hase*, azaz nyúl szóra. Lehet, hogy a húsvéti tojást nem is a nyuszi, hanem (érthető módon) igazából a gyöngytyúk tojja?!

Akárhogy is történt, Magyarországon is elterjedt szokássá vált a húsvéti nyulat ábrázoló, különféle képeslapok küldése, és a locsolóversek szövegeiben is főszerepet kapott a tapsifüles. Mára a húsvét elmaradhatatlan kelléke a csokoládényúl,

de számos más változatban is megtalálható a boltok polcain.

ÉS MI VAN A FÉSZEKKEK?

A fészeképítés tipikus nyugat-európai hagyomány, azonban a kontinens keleti felében, így nálunk is általánosan ismert szokás a húsvéti fészkek készítése az ajándékok és a húsvéti tojások számára. Egyes források szerint Németországban készítették az első kosárfészket és később az első édességből készült nyulat.

A fészekrakás valószínűleg abból vezethető le, hogy a nyugati kultúrákban ábrázolt nyúl általában a *Lepus* fajhoz tartozik,

amely abban különbözik más nyúlfajtától, hogy nem üregben él, hanem fészket rak, kicsinyei nyitott szemmel születnek, teste nagyobb és füle hosszabb.

HÚSVÉTI LOCSOLKODÁS

És ha már húsvét, akkor a locsolkodás sem maradhat el! Mindenki ismeri a vödör vízzel való öntözés, majd szalonna-tojás ajándék történetét, amit mára a kölni és csokitojás, illetve a pénzadás szokása váltott fel. Kevésbé volt azonban kegyes a népszokás az Észak- és Nyugat-Magyarország egyes falvaiban élő hölgyekkel, ahol locsolás helyett vesszővel járták az utcákat a fiúk, s azzal csapkodták a lányokat. A „*villőzés*” általában fűzfavesszőből fonott vékony korbácsokkal történt, ami

után a lányok szalagot kötöttek a vesszőre, majd borral kínálták meg a fiúkat.

Szerencsére a fiúk körében ma már a kölnis módszer dívik, így egy lánynak sem kell húsvétkor rettegnie. Miért is kellene? Akárhogy is került a tojástojó nyúl gondolata hazánkba, a húsvéti csokinyuszik már a polcokon vannak, kár lenne kihagyni a tavaszi nassolás nyújtotta örömeket.

Ilcsi

Forrás:

Húsvéti nyúl (In: *Wikipédia – Utoljára megtekintve: 2012.03.08.*)

Miért éppen a húsvéti nyúl és hogyan képes tojást tojni? (In: *www.bien.hu – Utoljára megtekintve: 2012.03.08.*)

A húsvéti nyuszi története (In: *www.csaladivilag.hu – Utoljára megtekintve: 2012.03.08.*)

Vajon mit tett Eostra?

SZUBKULTÚRÁK VAGY NEO-TÖRZSEK?

ANDY BENNETT ÉS A RASZTÁK

A szubkultúra fogalmához valamennyien képesek vagyunk érzelmeket, gondolatokat, emlékeket társítani; lelki szereink előtt felvillan a legutóbbi skinhead vagy punk fiatal arca, akire furcsán néztünk megjelenése miatt, csupán abból az okból kifolyólag, mert más volt, mint mi, mert nem volt „normális” a viselkedése, s ezáltal nem illett bele abba a kontextusba, amely nem bírja el az egyéneknek a társadalmi elvárásokkal szembeni ellenállását.

A mellettem helyet foglaló E.H. (neve elhallgatását kérő volt évfolyamtársam) megjelenése nem átlagos. Színes, buggyos, török nadrágot visel laza, kötött pulóverrel, nyakában két, láthatólag saját kezűleg fűzött nyakláncsal. Elmondása szerint ő így érzi jól magát. H. a raszta szubkultúra egyik képviselője. Amióta ismerem ilyen a stílusa, ez számára egyfajta életmód, ami egyik napról a másikra alakult ki. Mindenféleképpen leszögezendő, hogy nem társadalmi nyomásra, egyszerűen praktikus okokból lépett a raszták közé.

- Mi vitt rá arra, hogy raszta frizurád legyen?
- Egyszerűen csak untam, hogy soha nem áll sehogy a hajam, lelapul, kéthetente kell fodrászhoz menni, elegendő lett, és mindig is tetszett, ha valakinek szép hosszú rasztája volt.
- De a raszta haj csak a kezdet volt...
- Később megtetszett ez az életforma, ugyanis amikor raszta lettem, azt tapasztaltam, hogy egy raszta mindent megtehet. Úgy értem, több szabadságot ad. Például egyszer valaki megkérdezte tőlem, hogy miért nem egyforma a fülbevalóm, erre egy másik ember azt válaszolta, hogy ő raszta, bármit megtehet.

Az utóbbi években megnőtt a szubkultúrák iránti érdeklődés, s a szociológiai magyarázatok sem vártak sokat magukra, így megszületett a *Kortárs Kritikai Kultúrakutatási Központ* (CCCS) által kidolgozott szubkultúra-elmélet, amely etalonnak számít a témában, állandó hivatkozási pontként szolgál. Andy Bennett, a *Szubkultúrák vagy neo-törzsek* című cikkében bírálja a CCCS elméletét, mely a szubkultúrát a társadalomban lezajló strukturális változásokra adott válaszként értelmezi, így például a skinheadek bandába verődése a hagyományos munkásosztályi közösség újraalkotásának lehetősége, más csoportoknál pedig szimbolikus értelemben vett kísérlet arra, hogy kulturális jelentést adjanak nehéz társadalmi helyzetüknek. Az elmélet szerint főként a munkásosztálybeli fiatalok strukturális változásokkal szembeni kollektív ellenállása eredményezte a stílus egyfajta stratégia alkalmazásaként.

- Fontos számodra, hogy egy raszta csoport tagja legyél? A baráti körödben is népszerű a raszta stílus?

- Nem fontos. Egy csoport nem csak a különbségektől csoport szerintem, hanem például közös személyiségjegyek miatt. Vannak raszta barátaim, de nem a raszta hozott minket össze,

bár van valami megmagyarázhatatlan kapcsolat a raszták között... Gyakran random emberekkel mosolygunk össze csak azért, mert tincsekben lóg a hajunk.

Andy Bennett számtalan kritikát fogalmaz meg a CCCS elméletével kapcsolatban, melyeket főként gazdaság- és szociálpszichológiai érvekre alapoz. Az író összegzi azokat a megállapításokat, miszerint a második világháború után a munkásosztálybeli fiataloknak volt a legmagasabb a jövedelmük, s miután szert tettek a fogyasztói javak egyre növekvő készletéből való választás szabadságának bizonyos fokára, késztetést éreztek arra, hogy a javakhoz fűződő kötődésüket osztálybeli hovatartozásukon keresztül fejezzék ki. Megnövekedett válsárlőerejük megkönnyítette és bátorította az identitásuk új, saját maguk által létrehozott formáival való kísérletezést.

Kulturális zoom

Bennett nem elégedett a szubkultúra fogalmának „mindenre ráhúzható” voltával, de hasonlóan bírálja, hogy a szubkultúra kifejezés merev választóvonalakat kényszerít olyan társulási formákra, amelyek valójában sokkal mulandóbbak.

Interjúalanyom nem tagja egy konkrét, mereven elhatárolt raszta csoportnak, ő maga egy képviselője ennek a stílusnak, ő maga a szubkultúra. Ugyanakkor arra a kérdésemre, miszerint mik a raszták főbb stílusjegyei, tudott konkrét választ adni: „*Azt tapasztaltam, hogy a raszták talán lazábbak és kevésbé konzervatívak, nem véletlen vállalták be ezt a stílust, de alapvetően ugyanolyanok mint bárki más, a szórakozási igényeink is hasonlóak, mint a nem rasztáknak.*” Ez tulajdonképpen bizonyítja Bennett állítását is, miszerint a szubkultúráként címkézett társulások határai elmosódtak, s mi, kívülről, sokkal több másságot látunk bele az átlagostól egy kicsit is eltérő kultúrákba.

A címben szereplő neo-törzs fogalom Bennett szerint új megvilágításba helyezi a szubkultúrák értelmezését, Maffesoli

törzs-elméletét kölcsönvéve, miszerint a szubkultúrák olyan ideiglenes csoportosulások sorozataként értelmezhetőek, amelyeket elmosódó határok és szabadon változó tagság jellemznek. Tulajdonképpen az effajta elgondolás valóban az arany középutat jelzi a laza, illetve a merev határokkal operáló fogalomhasználat között, amit a szerző elvetett az előbb írtak szerint. A neo-törzsekben a csoporttagság nem annyira homogén, mint ahogy azt a CCCS elképzelte, itt fontossá válik az egyén szerepe, ahogy az egyén egy választott, időleges szerepet vagy identitást megélhet. A csoport tagjai hasonló hangulatúak és lelkiállapotúak, maga a törzsfogalom pedig arra hivatott, hogy az egyének közötti kollektív társulások változó természetét bemutassa. Az egyének a folyamatos változás során képesek arra, hogy „újraalkossák” magukat, a tagok kölcsönösen hatnak egymásra, ezáltal formálva identitásukat. Tehát mondhatjuk, hogy a neo-törzsek lehetőséget kínálnak az egyéni önkifejezésnek, az egyéni identitások pedig létrehozhatnak egy életstílust, azt a módot, ahogy az egyének megélik új identitásukat. A CCCS feltételezései szerint az egyének be vannak zárva különböző „létezési módokba”, mivel osztálykörményeik csak egyfajta életstílust jelölnek ki. Ezt azonban

interjúalanyom is cáfolja, ő ugyanis a maga útját járja, és nem kér semmilyen kollektív megbélyegzésből.

„*Nem akarom a raszták táborát erősíteni, nem akarok úgy csinálni, mintha mi egy nagy raszta család lennénk. Ez az én egyéni döntésem és életformám, senkihez sem szeretnék alkalmazkodni.*”

A neo-törzsiség folyamatát Bennett az urban dance zene fejlődésén keresztül mutatja be, így résztvevő megfigyelőként hitelesen tudja leírni e stílus főbb ismérveit. Bennett példája mindenképpen életszerű, és képes arra, hogy kézzel fogható magyarázatot adjon egy folyamatról, melynek elméleti és gyakorlati relevanciája is van. Az urban dance zene a zeneszerzés új megközelítései előtt nyitotta meg az utat azáltal, hogy lehetővé tette a kortárs zeneszerző számára, hogy számtalan zenei és más hangforrásból vegyen saját használatba hangokat, és

ezeket később egy teljesen új zenedarab létrehozásához újra felhasználja. Ez a fajta zenei stílus a fogyasztók fogékonyságában határozottan pozitív változásokat idézett elő, ebből kifolyólag megállapítható, hogy a zenei ízlés sokkal lazábban meghatározott fogékonyság, mint azt például a CCCS feltételezte volna. Valószínűleg mindannyian tudunk azonosulni azzal az érzéssel, amikor egy rádiók által játszott popslágert dúdolunk egész nap, holott éppenséggel tele van a polcunk régi rock lemezekkel és azt a stílust kedveljük igazán. Valójában arról lehet szó, hogy az új zenei hullámok minket is elérnek, ezáltal formálva minket, s mivel a fiatalok befogadóképessége meglehetősen széleskörű, így célközönségnek számítanak, amikor

egy új zenei stílust útjára engednek. A zenei ízlés és a vizuális megjelenés olyannyira nincs összhangban, hogy gyakran megjelenés alapján nem is tudunk egy bizonyos életstílusra következtetni. Hasonlóképpen E.H. sem hozza összefüggésbe a reggaet a raszta stílussal, mert ez nem egy stabil kötelék, ez csupán egy „*felszínes viszonyulás*”, ahogy ő nevezte, a raszta életforma megértéséhez.

- Milyen zenét szoktál hallgatni?

- Nyilván egy rasztának szeretnie kell a reggaet, de azt gondolom, hogy mára már elszakadt a raszta a reggaetől, úgy értem, nem csak az lehet raszta, aki *Bob Marley* fan.

Összességében Bennett érvei saját elégedetlenségéből fakadnak, s olyan kutatókat mozgat meg maga körül, akik hasonlóképpen vélekednek, mint például *Thornton* vagy *McRobbie*, így saját véleményét utóbbiak érvein belül fejt ki, ami mindenképpen meggyőzően hat, hiszen látjuk, hogy a valóban megalapozott kritikáknak támogatói is vannak.

Tulajdonképpen eljutottunk addig a pontig, hogy a szubkultúra kifejezés magyarázatra szorul, ugyanis maga a fogalom nem képes átadni az igazi jelentést, ami az egyén stílusa mögött valóban rejlik. Ily módon lehetne akár mindenki szub-

kultúra tagja, hiszen sokunk nyáron fesztiválozik, gyakran színesítjük a hajunkat, viselünk tetoválásokat. Ugyanakkor ezek a nem stabil normakövetésen alapuló átmeneti folyamatok valakinél hosszabb, másoknál rövidebb ideig tartanak. Ez alapján pedig értelmetlen lenne embereket beskatulyázni, mereven egy szubkulturális közösséghez kötni, hiszen ami a leginkább jellemző ezekre a társulásokra, az a változékonyság,

ahogy a neo-törzsi elmélet hirdeti.

- Van-e jövője a raszta kultúrának?

- Van-e jövője bárminek is ebben a világban? Minden felnövő generáció kipróbál dolgokat, nem lesz ez másképp később sem.

Hancz Petra

MEGHALT MAGDI ANYUS?!

KAPCSOLATUNK A FIKCIÓVAL

A válasz igen. A Barátok közt híres Magdi Anyusának halálhíre az egész országot bejárta. Eleinte az elkötelezett fanok, majd szépen lassan a hébe-hóba nézegetők számára is ténnyé vált a tragédia, nem beszélve azokról, akik egy részt sem láttak a sikeres magyar sorozatból. Jelen esetben nem céloz a sikerszéria kulisszatitkairól hosszas diskurzust folytatni, inkább egy velős fejtegetést kínálnék az éhes szemeknek arról, hogy mi is az a bizonyos paraszociális kapcsolat.

Jogosan merülhet fel a kérdés ennek tudatában: „De hát... Mit keres itt Magdi Anyus?” Nem elég, hogy meghalt, még holmi katyvasz teória keretei közé is zárjuk, nyugodjon már békében szegény! Ígérem, a cikk végén közösen eltemethetjük, de addig is, ássuk magunkat kicsit mélyebbre a paraszociális kapcsolatok rejtelmeibe.

Az ötletgazda a *Horton&Wohl* páros. Ők azok, akik lefektették számunkra az alapköveket a témában való eligazodáshoz, s megajándékoztak minket a paraszociális kapcsolatok

távolságból, pszeudo-barátság egy médiaegyéniséggel, mely speciális, személyes kötődésben ölt testet.

Vegyük tehát Magdi Anyus esetét, aki a sorozat zsémbes, pletykás háziasszonya: mindenhol ott van, mindig fülel, a fal túloldalán hallgatózik. Igazi karakter, a való életből vététt, feltehetőleg százából kilencvenkilenc ember fel tudna sorolni

legalább egy, az említett tulajdonságokkal megáldott embert.

A sorozat nézői az idők folyamán hozzászokhattak ehhez a többé-kevésbé változatlan imidzshez, s míg Anyusunk élt, valószínűleg nem is vártak tőle több személyiségfejlődést, mint hogy egyszer, ismétlem egyetlen egyszer, Magdi néni szépen elcsücsülgessen a fenekén, midőn valami szaftos pletykáról, esetleg a dolgok összekutyulásáról lenne szó. Mindezek ellenére azonban elmondható, hogy a mi kis Anyusunk igazán-diból szerethető személyiség, ki jól kúrálja az unalom néven

futó betegséget, s határozott érzelmeket vált ki a nézőkből, ha más nem, egy nagy „Miért?” vagy „Már megint” formájában. Az említett idegesítő mellékhatások ellenére sokan alig várták főhősünk következő lépéseit, a várható bonyodalmakat, s ennek fényében nem csoda, hogy nézők tucatja megrökönyödéssel fogadta, hogy a szeretett pletykaagyár eltávozott sorainkból, avagy a sorozatból.

Az utóbbi helyesbítés nem véletlen, sőt talán az egész elmélet kulcsa. Az eddig elhangzottak alapján mindenki vizualizálhatta magában Magdi Anyust egy röpke mosoly keretében, s talán még azoknak sem esett nehezükre, akik még életükben nem találkoztak a vásznon cikázó asszonnyal. Nem véletlen, hogy egy valódi hús-vér ember jelenik meg a szemünk előtt, egy élő, lélegző személyiség. Úgy írunk, úgy beszélünk róla, mint egy szomszédunkról, netán ismerősünkről. Olyan tettekkel és tulajdonságokkal ruházhatjuk

Beszippantott már?

legelterjedtebb definíciójával, mely szabadfordításban a közvetkezőképp hangzik: egyfajta intim közelség megvalósulása

fel, mint bárki mást életünkben. Az elkötelezett nézők valószínűleg emlékeznek Anyus szinte minden lépésére, a fontosabb bonyodalmakra, tipikus megnyilvánulásaira, s komplett történelmet tudhatnak maguk mögött hősünkkel karöltve. Ez nem csak azt jelenti, hogy helyel-közel tisztában vannak az-
al, hogy mikor mi is történt Magdi nénivel, ez egyfajta 'bennfentességet' is feltételez. Hősünk életének folyamatos követése, és a sorozat által teremtett lehetőség, hogy a falak mögé lássunk, minden apró titokba bepillantást enged. Ismerjük Anyus gondolatait, vágyait, legbelsőbb titkait, melyeknek mi is hordozóivá válunk.

Mindezek ellenére – akár tetszik, akár nem – Magdi Anyus csak egy forgatókönyv díszes kelléke, egy sorozat szereplője, egy fiktív világ 'mi lenne ha' karaktere, s nem mellékesen egy színész-nő csodás játéka. Ez az a paradoxon, melyet mindenki tud, melyről nézők tömege feledkezik meg a sorozat követése közben, s mely alapot szolgáltat azoknak a bizonyos paraszociális kapcsolatoknak.

Utóbbiak, ha jól szemügyre vesszük, tényleg hordozzák a valós kapcsolatok jellemvonásait. Van valaki, akit ismerünk, akinek minden apró tulajdonságát és valamennyi tettét memóriánkban hordozzuk, akihez valamilyen módon viszonyulunk, s aki felé valamilyen nemű érzelmet táplálunk. Akivel közös múltunk van, s akit hangulatjavítónak, netán barátnak is tekinthetünk. A körülmények a sorozat révén adottak valamiféle kötődés kialakításához, persze csak ha eltekintünk néhány egyáltalán nem mellékes dologtól.

A paraszociális kapcsolatok, mint láthatjuk, kapcsolatok, de nem valóság. Hogy néhány kulcsszót említsek: fiktív személyiség, kitalált történet, egyirányú kommunikáció, kölcsönösség hiánya. Magdi Anyus és e négy pont viszonya tagadha-

tatlan. Ő nem fog tanácsot adni nekünk a való életben, nem ül be velünk egy kávéra cseverészni, valószínűleg nem rendelkezik anyakönyvi kivonattal, sőt, talán a saját vezetéknévét sem tudja (nem mintha válaszolna, ha kérdeznénk). Az emberek számára azonban valóság, s talán ez a csodálatos az egészben. A média hidat képez valódi és fiktív dolgok között, választást ad a kezünkbe, miközben elkötelez. Jelen esetben pedig egyfajta pótlékot kínál a hagyományos kapcsolatok helyett és mellett.

Ennek fényében nem meglepő, hogy Anyus halála sokkáló reakciót váltott ki a nézőkből. A karakterhez való kötődés, sőt mi több, ragaszkodás, hasonló természetű, mint valós kapcsolatainkban. S ahogy egy családtag, barát, ismerős elvesztése fájdalmas számunkra, ugyanígy fiktív kapcsolataink megszűnése is szomorúsággal tölthet el minket. A két esetben kiváltott érzelmek meglepően hasonlóak, természetesen intenzitásuk különböző mértékű lehet, de a tény, hogy hatást gyakorolnak ránk, nem változik.

Összegezve tehát elmondhatjuk, hogy a televíziós programok egyre több új lehetőséggel kecsegtetnek számunkra, lépten-nyomon kapcsolatokat kínálnak, s csak rajtunk és választásainkon múlik, melyeket ragadjuk meg két kézzel. Elfledtetik velünk, hol kezdődik a valóság, hol nyugszik a fiktív világ, és feltűnés nélkül keverik össze a nappalt az éjszakával. Nem csoda, hogy könnyedén elveszhetünk a paraszociális kapcsolatok rejtelseiben, s hogy Anyusunk elvesztését is mélységes megrendüléssel, kisebb gyászérzéssel fogadtuk.

Most pedig búcsúzzunk el végleg Magdi nénitől, rekesszük be a paraszociális kapcsolatokról szóló elmélkedést, csupán kapcsoljuk be a televíziót, és figyeljük meg jobban mindazt, ami a szemünk elé tárul.

Virág

NŐK ÉS PORNÓ

GONDOLATOK MÉRŐ VERA PORNOGRÁCIA CÍMŰ KÖNYVE ÉS A SPÁJZ-SZERVEZTE NŐK + PORNÓ CÍMŰ BESZÉLGETÉS NYOMÁN

A könyv és a könyv ihlette beszélgetés hasonló kérdéseket boncolgat: néznek-e a nők pornót, élvezik-e azt, vagy egyáltalán élvezhetik-e? Persze ide köthető még a női-férfi viszonyok (hierarchia?) taglalása, ami a feminizmus mozgatórugója, továbbá a szexmunkás nők helyzetének vitatása: megalázott áldozatok vagy egyszerűen csak nők, akik nem átlagos foglalkozást választottak ahhoz, hogy megkeressék a napi betevőt?

FEMINIZMUS

A témáról nem beszélhetünk anélkül, hogy egy kis kitérőt ne tennénk a feminizmus alap gondolatai és irányzatai felé.

Mérő Vera könyvében több feminista irányzatot is említ, amiknek utána olvasva szinte megszámlálhatatlanul sok másikat találhatunk – ahány forrás, annyiféle felosztás. A feminizmus irányzatainak behatár vizsgálata és bemutatása legalább egy szakdolgozatnyi lélegzetvételű írományt igényelne, amire itt és most nincsen lehetőség, így ezt meghagyom a szakértőknek. Ami számomra a könyv és több témába vágó cikk elolvasása után leginkább kikristályosodott, az a pornó kérdését egymással szembe helyezkedve megközelítő két irányzat: a radikális és a szex-pozitív feminizmus.

A radikális feminizmus teljes mértékben ellenzi a pornót – azt, hogy a nők ebben szerepeljenek. Nem is szabad a pornóra leszküldeni a kört, minden szexmunkásra áldozatként tekintenek. Mivel a feminizmus ezen irányzata alapvetően patriarchális, férfiuralmon alapuló világot és a nők tökéletes elnyomását látja maga körül, a pornót (és általában a szexet) is ez alapján ítéli meg. Az irányzat szerint a pornó tehát a férfiak hatalomgyakorlását hirdeti szexuális téren. Úgy gondolják, a pornográfia a férfiaknak lett kitalálva, csak férfiak az élvezői, a belekényszerített nőket pedig meg kell menteni ettől a megalázó kényszersztól. Ezzel szemben a szex-pozitív feministák a szexuális szabadságot hirdetik, és úgy vélik, hogy a radikális feministák pornóbeültési törekvései (ha érvényre jutnának) egyenesen a gondolati- és szólásszabadságot korlátoznák. A szex-pozitívak a nők szexuális önrendelkezésében hisznek, szerintük mindenféle szexuális viselkedést (vagy annak hiányát) normálisnak és természetesnek kell tekinteni, amíg az mindkét felnőtt fél örömére szolgál. Noha első olvasatra némelyik eszme szélsőségesnek tűnhet, mégsem szabad ezeket radikálisan értelmeznünk: természetesen nem arról van szó, hogy például egy szex-pozitív feminista azt gondolja, hogy a világon soha, egyetlen nőt sem kényszerítettek prostitúcióra, és hogy ezt mindenki önszántából csinálja.

PORNÓSZÍNÉSZNŐK ÉS PROSTITUÁLTAK – VAN-E KÜLÖNBÉG?

Erre a kérdésre van, aki lendületből, felháborodottan rávágna, hogy „*naná, hogy van!*”, mások pedig csak rálegyintenek, hogy „*egyre megy*”. Mérő Vera szerint óriási a különbség egy prostituált és egy pornósztárnő között – leginkább jogi szempontból. Egy prostituált ugyanis nem sokat tehet, ha nem fizetik ki. Ezen kívül az, hogy milyen szolgáltatásokra hajlandó, és hogy ehhez képest mit várnak el vagy mit erősz-

akkal szemben egy pornósztárnő a forgatás előtt szerződést ír alá, amelyben tételesen fel van tüntetve, hogy pontosan mit várnak el tőle a munkája során, és ezért mennyi pénzt fog kapni. Ha valami nem így történik, nyugodtan mehet a bíróságra

Pénzért vagy élvezet?

a szerződést lobogtatva, jó eséllyel neki lesz igazza.

A társadalmi megítélés is sokrétű lehet, valószínűleg sokan nem tesznek különbséget egy prostituált és egy pornósztárnő között. Tényszerű és kézzelfogható különbség azonban, hogy a pornóipar felkínál egyfajta jövőképet, van szakmai motiváció, fejlődési lehetőség és szakmai elismerés. Mindennek legjobb példája az 1984 óta minden évben megrendezésre kerülő AVN Awards, közismertebb nevén a „*pornó-Oscar*”. Ezen a versenyen közel 100 kategóriában díjaznak a színészeket és a különböző felnőtt filmeket.

SZEMÉLYES SZTORIK

Úgy gondolom, alapvetően sokan idegenkednek – főleg a nők körében – a pornótól. Nem azt értem ez alatt, hogy ki nézi és ki nem, sokkal inkább azt, hogy aki kicsit is belegondol abba, hogy valójában hogyan is működhet ez az egész, az valószínűleg úgy reagál, mint a radikális feministák. Mert valóban: kinek jó ez, úgy igazából? Az egyetlen motiváció a pénz lehet, megalázó munkát kell végezni nap mint nap, erőltetett az egész, és úgy általában merő fertő.

Mérő Vera könyvébe írt egy fejezetet a volt pornósztárnő, Michelle Wild is. Őszintén szólva annyira nem volt érdekes, mint amennyire azt vártam volna, viszont meglepett és elgondolkodtatott. Annyira természetesen, szárazan és szakmai szempontból beszél az egészről, hogy a laikus életében először elgondolkodik azon, hogy valóban lehetnek emberek, akiknek a pornó olyan munka, mint a péknek a kenyérsütés. Érzelemmentes, kemény koncentrációt igénylő tevékenység, melynek során – az olvasottak szerint – nagyon ott kell lenni fejben is. Ahogy végiggondolja az ember mindezt, kezd egy kicsit másképp nézni a pornográfiára, úgy általában.

Már Vad Katalin sorait olvasva is megváltozott némiképp a hozzáállásom, de mindez tovább formálódott, és egyre hi-

Magánügy?

kolnak ki tőle, sehol sincsen rögzítve, ráadásul bizonyítania is nagyon nehéz, így sokkal inkább kiszolgáltatott a helyzete.

telesebbé vált, amikor meghallgattam egy, a Tilos Rádióban készült interjút egy *Aleska Diamond* művésznévén futó hölggyel. Nagyon őszintén – legalábbis hitelesnek hangzott –, és nagyon részletesen mesélt a szakmában eltöltött évek alatti tapasztalatairól. Az ő szavaiból is hétköznapi módon az sugár-

válóban lehetnek emberek, akiknek a pornó olyan munka, mint a péknek a kenyérsütés

zott, hogy ez egy munka, szereti, amennyire egy munkát szeretni kell, de ahogy vége, és hazamegy, nem foglalkozik többet ezzel. Arról is szó esett, hogy a szakmában már eltöltött annyi évet, hogy mára eljusson arra a szintre, hogy megválogathatja, kivel és milyen feltételekkel hajlandó dolgozni. Az évek, meg a rutin, ahogy mondani szokták. Nem mellesleg kétszeres AVN-díjas. Ez a két „sikersztori” természetesen nem hivatott tükrözni az egész felnőttfilm-ipar helyzetét, de önmagában már az is sokat jelent, hogy ilyen történetek is vannak.

A PORNÓ TÁRSADALMI HATÁSAI

A pornográf tartalmak hatásai is vitatottak, mint minden más, ami a témához köthető. Sokan a pornót tartják felelősnek a házasságon belüli és kívüli nemi erőszakért, de a tinédzserek szexualitására való negatív hatást is megannyi

cikk és vélemény hangsúlyozza, a hozzá köthető függőségről nem is beszélve. Hiteles kutatási adatokat nehéz ehhez kapcsolódóan találni, hiszen a vizsgálat maga sem egyszerű. Még ha kimutatható is, hogy azon férfiak nagyobb számban követnek el nemi erőszakot, akik rendszeresen néznek pornót,

semmi sem igazolja azt, hogy ez a pornó miatt van, és anélkül ne lennének-e ugyanilyen hajlamaik. A fiatalok szexuális szokásainak kialakulására is rányomhatja a bélyegét, ha a pornóból

tanulnak meg mindent, és nincsenek tisztában azzal, hogy a felnőttfilmeknek a valósághoz vajmi kevés köze van. Ez talán kiküszöbölhető lenne az időben megtörténő felvilágosítással, valamint az értelmi-érzelmi fejlettséggel, ami persze sosem borítékolható. A kulcsszó, és mindenre a megoldás, de legalábbis valami, ami jobb útra terel: mértékkel.

Voilà

Felhasznált irodalom:

aleskadiamondofficial.com (*Utoljára megtekintve: 2013. március 18.*)

Mérő Vera (2012): *Pornográfia*. Budapest: Pesti Kalligram

Nem minden szexmunka erőszak (*drogriporter.hu* – *Utoljára megtekintve: 2013. március 18.*)

Hooters – teljes „mellbedobással”

2012. augusztus 27-én megnyitotta kapuit az első magyarországi Hooters étterem. A hely különlegessége, hogy kizárólag női pincéreket alkalmaz, mégpedig nem is akármilyeneket! A hölgyeknek ugyanis átlagon felüli keblmérettel kell rendelkezniük. Ezen a ponton pedig számos kérdés felmerülhet az étteremmel kapcsolatban. Vajon az elsődleges cél a gasztronómiai élmény nyújtása, vagy inkább a vizuális gyönyörködtetés? Hogyan érezhetik magukat a pincérlányok, akik állandóan a férfi vendégek kihívó pillantásainak vannak kitéve? Büszkeséggel tölti ez el őket, vagy inkább degradálódnak ezáltal?

Tovább megyek: A vendégek vajon mit jutalmaznak a borralalóval: a gyors és figyelmes kiszolgálást, vagy a minél nagyobb kosárméretet? Ha pedig utóbbit, akkor nem prostitúcióról van-e szó, amennyiben az ott dolgozó hölgyek kiteszik a kirakatba természetes vagy épp mesterséges testi adottságaikat, ezért pedig pénzt kapnak? Elgondolkodtató az is, hogyan érinti ez a női vendégeket: nem érzi-e magát kellemetlenül egy olyan hölgylátogató, aki kisebb mellmérettel rendelkezik?

A Hooters Budapest Facebook-oldalán az áll, hogy gyerekeket is várnak az étterembe: hol van hát a határ? Vagy egy kisgyerek az utcára kilépve is ilyen mértékű „mellbedobással” szembesül? Normális jelenségnek minősül ez, vagy súrolja a közönségesség határait? Végül pedig: ha a hely fő profilja az éttermi szolgáltatás, akkor miért „fantastic fun restaurant”-ként hirdeti magát, és miért ad ki Amerikában lenge öltözötű nők fotóival díszített naptárat?

Ha felkeltette érdeklődésedet a cikk, és szívesen megosztanád velünk véleményedet, netán személyes tapasztalataidat, ragadj tollat, és írd nekünk a tatkontur@gmail.com e-mail címre!

Adri

IZMUSOK NYOMÁBAN:

A KATASZTRÓFATURIZMUS, AVAGY CSERNOBIL-TÚRA EBÉDDEL

Az Eiffel-torony vagy a World Trade Center romjai? Te melyiket látogatnád? Nem vagyok biztos benne, hogy utóbbi nem csábítóbb számodra. A választás nagyban függ az ember természetétől, azonban az a tulajdonság, amely cikkünk témájának egyik kulcsfogalma – vagyis a kíváncsiság –, mindenkin megvalósítható, így a többség biztos nem zárkózna el attól, hogy egy tragédia helyszínét, egy katasztrófa sújtotta terület romjait személyesen is megnézzé.

Ha egy kicsit kutakodni szeretnénk az interneten a katasztrófaturizmus kapcsán, hamar találkozhatunk a következő kérdéssel: „Mindig is csodáltam, ha valamilyen katasztrófa végbemegy. Lenyűgöz a természet ereje, és testközelből akarom átélni/látni a történeteket. Az a tudat, hogy egy bizonyos helyen, ahol vagy, emberek éltek és hirtelen utolérte őket a végzet/sors... Tudom, hogy sok ember halt meg ott vagy szenvedett, menekült, de ezt egyben elképesztőnek is találom. Ez beteges? Csak szerintem érdekes?”

Hogy beteges-e, azt mindenki döntse el maga, azonban érdekesnek mindenképpen érdekes. A katasztrófaturizmus nem új keletű dolog, és sokkal több rejlik e fogalom mögött, mint gondolnád. A kíváncsi, szenzációhajhász, borzongásra

A Sandy hurrikán nyomai

éhes embernek szüksége van a bizarr, megrázó élményre, amit aztán átadhat ismerőseinek, mesélhet róla, hiszen mégiscsak érdekesebb sztori kerekedhet az élményből, mint egy állatkerti látogatásból. Sűrűn panaszkodunk, hogy a híradó nem szól másról, mint tragédiákról és katasztrófákról – nos, éppen ezért van szükség

arra, hogy pozitívként, utolsó hírként bemondják: végre szopik a budapesti kiselefant. A szerkesztők tudják, mire éhes az ember, márpedig a legfőbb kérdés náluk nem az elefant-bé-

bi táplálása, hanem a nézőé, akinek szüksége van a borzongásra, a megbotránkozásra.

Ha szisztematikusan közelítjük meg a kérdést, elmondhatjuk, hogy a katasztrófaturizmusnak két nagy ága van, az egyik a régi, a másik értelem-szerűen az új típusú helyszínekhez köthető. Talán csodálkozunk rajta, de bizony a vallásos emberek jeruzsálemi zarándokútja is a turizmusnak

e típusához tartozik, akárcsak a történelmi helyek látogatása. Az új típusú helyszínek esetén elképzelhető, hogy a turista a katasztrófa pillanatában már ott tartózkodik, de az is lehetséges, hogy azt követően rövid idővel látogatja meg a térséget.

Sokan keresik az adrenalin, a veszélyt – az extrém sportok tökéletesen kielégítik az ilyesfajta igényeket, azonban vannak, akik átlélik azt a bizonyos határt. Itt akár gondolhatnánk arra is, amikor valaki arra vetemedik, hogy a vulkánkitörést élőben, a kráter széléről figyelemmel kísérő turistacsoporthoz csatlakozik (amelynek egyébként szinte minden évben van halálos áldozata). De nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy a katasztrófáknak áldozatai vannak, az áldozatoknak pedig családtagjaik, akik számára nem szenzációt jelent az esemény, hanem tragédiát, így ők nem fognak lelkesen fotózni a helyszínen, hogy aztán a felvételeket megoszthassák ismerőseikkel a Facebook-on.

Nemcsak a média, hanem az utazási irodák is igyekeznek eleget tenni a kíváncsi szemeknek, ugyanis szervezett utakat, kirándulásokat indítanak a katasztrófa sújtotta helyszínekre. Felmerül a kölcsönösség kérdése, mennyire hat az emberek igényeire a média (és fordítva), illetve az érdeklődők mennyire próbálják csupán „kihasználni” az utazási irodák nyújtotta lehetőségeket. A hatás oda-vissza működik, ha nem így lenne, akkor a híradó főhírében is a kiselefant szerepelne, majd beszámolnának minden egyes lépéséről – de valószínűleg csak kevesen lennének, akik a félórás összefoglalót érdeklőd-

Bizony a vallásos emberek jeruzsálemi zarándokútja is a turizmusnak e típusához tartozik, akárcsak a történelmi helyek látogatása

ve végignéznék, mert a felnőtt ember természeténél fogva nem erre kíváncsi. Sokkal inkább izgalomra, kalandra vágyik, amelyre az észak-országi Vorkutában hamarosan rá is

találhat az ember, ugyanis a polgármester tervei szerint az egykori munkatábort interaktív, korbú szálláshellyé alakítaná át, a látogatókkal pedig fogvatartottként bánnának, így intenzív élményben lehetne részüik mindössze napi 150 dollárért

Az egykori vidám Pripyat

cserébe. A történelem érintettjei természetesen küzdenek az elhatározás ellen – a vorkutai büntetőtáborban kétféle millió rab közül kétszázezren nem látták viszont szeretteiket.

Egynapos Csernobil-túra ebéddel 275 USD/fő! Kihagyhatatlan, nem? Egy utazási iroda nyújtja ezt a lehetőséget azoknak a 18 éven felüli felnőtteknek, akik testközelből szeretnék „átélni” a katasztrófa eseményeit. A látogatók megtekinthetik a 4-es reaktort, végigjárhatják Pripyat elhagyott városát – a kirándulás e részéről az utazásleírásban a következő szerepel: „A látvány lélegzetelállító és egyben ijesztő. Mindenhol szürke beton és rozsdás, lommá vált egykori berendezési tárgyak éktelenkednek. Az épületeket lassan benővi a gaz, a természet átvette az irányítást mindenhol. Ebédszünetet tartunk (garantált minőségű ételek). (...) Visszatérés Kijevbe, és mielőtt kilépünk az ellenőrzőkapun, sugármérővel megvizsgálunk bennünket.” Megrázó élményt szeretnénk kapni, vagy kellemesen szeretnénk szórakozni a minőségi ebéd mellett? A katasztrófaturisták mindkettőt szeretnék.

Ők ugyanis az ún. off-beat turistatípusba tartoznak – szeretnék kiszakadni az unalmas hétköznapiakból, kihívásokra vágnak, nem a megszokott normákat követik, és általában a fiatalabb korcsoportot képviselik. A védtelen körülményeket kedvelő, felfedező turisták is szívesen látogatják a veszélyt rejtő helyszíneket – ők általában a jó módú, középkorú kirándulók. A harmadik típusba az allocentrikus turisták tartoznak, akik az ismeretlenbe vágnak, szeretik a kockázatot, és maradandó élményeket keresnek hatásvadász módon.

Miért terjed a katasztrófaturizmus? Egyre több az ilyen ember? Nos, az ok leginkább a globalizációban keresendő, melynek hatására homogenizálódnak a kultúrák, így mindenki számára az válik érdekessé, ami egyedi, különleges és páratlan. Egy katasztrófa után kiürül az érintett terület – ahogyan Pripyat lakosait is evakuálták –, azonban később megjelennek a turisták, akik a szenzációért cserébe pénzt hagynak a helyszínen. Legalább ennyi pozitívumról beszélhetünk, hiszen közvetetten a terület újjáépítését, a helyiek megélhetését segítik. Ne felejtjük el azonban, hogy a cél még véletlenül sem a segítségnyújtás, hanem szórakozás, kikapcsolódás ott, ahol mások életüket veszítették.

Berta Kitty

Felhasznált irodalom:

Ez beteges? Csak szerintem érdekes? (gyakorikerdesek.hu – Utoljára megtekintve: 2013. március 18.)

Látogatás Csernobilban (trofeautazas.hu – Utoljára megtekintve: 2013. március 18.)

Palancsa Attila: Mi is az a katasztrófaturizmus? (korunk.org – Utoljára megtekintve: 2013. március 18.)

Százezrek szenvedéséből Disneyland (origo.hu – Utoljára megtekintve: 2013. március 18.)

EASTERN BUNNY ABROAD EDITION

Van, ahol a fiatal lányok locsolják meg az időseket, máshol a lányok egy húsvéti felvonuláson villantják fel bájaikat. Vannak, akik a halottaikat látogatják meg, megint mások mandulával vagy tojással dobálódznak, esetleg ökrösszekeket reptenek a levegőbe. A húsvétot a keresztények nemzeteként eltérően ünneplik, őrizve ezzel a pogány népi rítusokat. Cikkemben néhány érdekes húsvéti szokást villantok fel Európából.

A húsvéti nyúl leginkább a gyerekek számára kedves, hiszen a legtöbb helyen a „nyuszi hozza” a húsvéti ajándékokat. Az angol

és német nyelvterületeken gyakran rendeznek különféle tojáskereső versenyeket a kisebbek számára, amely hagyomány hazánkban is egyre népszerűbbé válik. A színes húsvéti tojásokat a szabadban, madárfészekhez hasonló kis kosárákban rejtik el, amelyeket a gyerekeknek kell megtalálniuk valamilyen ajándékért cserébe. Azonban a számtalan

országban közös, mindenki által ismert szokásokon túl sok érdekességgel is találkozhatunk, ha ez idő tájt Európában bókászunk.

Németországban ugyan a miénkhez sokban hasonlítanak a húsvéti ünneplések, de érdekes eltéréseket is megfigyelhetünk. A német családok a templomi kötelezettségek után együtt töltik a nap további részét, hogy színesre festett tojásokat és süteményeket rejtessenek el a kertben vagy a lakásban, amit a gyerekek keresnek meg. Régebben máglyát raktak

repül a levegőbe, így örvendvén Jézus feltámadásának. Az algheroi ünnepi héten szinte minden napra jut valamilyen szép szertartás: a virágvasárnap kezdődő és húsvétvasárnap kiteljesedő ünnepségsorozat különösen emlékezetes állomása a fáklyás felvonulás és Jézus szenvedéstörténetének bemutatása. Prizziben pedig egészen egyedülálló szokásnak lehetünk

tanúi: két acélmaszkos, vörös ördög a sárga ruhás halállal jó lelkek után kutat. Akiket foglyul ejtenek, azok borral, grappával vagy a húsvét hagyományos édességével, a cannateddivel vált-hatják ki magukat. Este Jézus, Mária és két angyal bekeríti az ördögöket és a halált, így vetve véget az ördögtáncnak.

Görögországban a húsvét az egyik legnagyobb ünnepnek számít, amit igen komolyan kell venni. Főleg a háziasszonyoknak, hiszen az ünnepre készülés része a lakás minden szegletét érintő nagytakarítás. De ez még nem minden!

Mivel ez az időszak egybeesik a nyárra való készüléssel, ezért minden szekrény tartalmát ki kell cserélni, hogy a téli dolgok helyét a nyári kellékek vehessék át. Ezután következhet csak az ünneplés. A húsvétot megelőző hét minden napjára jut egy hagyomány: szimbolikus halotti ágyat díszítenek, kecskét vagy bárányt sütnek. Van olyan görög sziget (Chios), ahol a szigetlakók rakétákkal készülnek a húsvétra: látványos és néha veszélyes tölteteket rögzítenek a házak, templomok falához, amik egymást próbálják elpusztítani. A „*rakétaháborúban*” sajnos az épületek sokszor megsérülnek, ennek ellenére a lakosok ragaszkodnak a hagyományhoz. Egy másik szigeten (Hydra) az a szokás, hogy a nem termő fákat húsvétkor

húsvétkor a kertben, sokan a megőrzött karácsonyfát is ekkor égették el. A későbbi lomtalanításnak és a tavaszvárásnak egyik ötvözete volt ez, amikor annak emlékét elűzve búcsúznak a téltől.

A hagyomány szerint Romániában a családok hajnalban a templomba mennek, s itt töltik az egész délelőttöt. Délután elhunyt szeretteik sírjára visznek tulipánt vagy nárciszt. Ilyenkor találkozhat a tágabb család, a temetőben beszélgetnek egymással és köszöntik egymást az ünnep alkalmából. Ezután otthon megterítik a vendégváró asztalt és a hazai szokáshoz hasonlóan várják a locsolókat, akiket étellel-itallal kínálnak. Délután megérkeznek a lányok rokonai is, s aki nem látogatta meg őket, azt a lányok keresik fel. Az itthoni szokásokhoz képest érdekes eltérés, hogy a nap végén a lányok locsolják meg a család idősebb nőtagjait.

Bulgáriában a templomban az ételáldáshoz a pap viszi a csomagot, majd az áldás után az emberek a barátaiknak ajándékozzák őket, hogy szerencsések legyenek. A helyiek a húsvéti tojásokat változatos színűre festik, majd páratlan számú tojással veszik körbe a különleges húsvéti kenyeret. A tojásokat az éjféli mise után és a következő napokban törlik fel. Egy tojást a templom falához csapva bontanak fel, majd ezt eszik meg először a böjt befejezése után. Az utolsó éppen maradt tojás a hiedelem szerint szerencsés évet hoz.

Olaszország sem marad alul az ünnepi szokások terén, hiszen lakói rendkívül vallásosak, így a húsvétnak különösen nagy jelentősége van az életükben. A nagyhéthez számos érdekes és látványos szokás kötődik. Firenzében például húsvétvasárnap a Piazza del Duómón egy feldíszített ökrösszekér

megperzselik, ezzel ösztönözve őket a termékenységre, a bő termésre.

Portugáliában a húsvét a vallási szertartások ünnepe, népszokások nincsenek. A római katolikus vallású portugáloknál vasárnaptól vasárnapig tart a Jézus szenvedéseiről való megemlékezés. A szokások szerint a szertartásokra készülve a Krisztus iránti gyászt kifejezve a templomokban fekete leppellel takarnak le minden szobrot, majd azokat csak a nagy-

szombati mise után veszik le. A húsvét előtti vasárnapot az olajfaágak ünnepének nevezik, amikor a hívőknek olajágat ad a kezükbe a pap, ezzel jelezve Krisztus megérkezését Jeruzsálembe és a rá váró egyhetes utat. Nagypénteken Krisztus

keresztútjára emlékezve körmenetet rendeznek, mely vidékenként eltérő módon zajlik. *Setubalban* feketébe öltöznek a hívek és lehorgasztott fejjel, teljes csendben vonulnak a templomtól a parókiáig. Más vidéken csak a férfiak vesznek részt a körmenetben, az asszonyok sötét szobában, gyertyavilágnál köszöntik őket. Megint máshol a körmenet végén a pap a termékenységet szimbolizáló mandulával dobálja meg a szertartás résztvevőit, szentelt vízzel megáldja a házakat. Nagyszombaton egyes helyeken Júdás árulására emlékezve egy bábut akasztanak a fára, majd elégetik azt.

Az angoloknál az egyik legismertebb szokás, hogy húsvétkor a falvak és városok lakói kimentek a környékbeli dombra, és azzal versenyeztek, hogy ki tud úgy legurítani a dombról egy tojást, hogy az túlélje az utazást. Hagyomány, hogy húsvét vasárnapján a férfiak furcsa, fehér rövidnadrágot húznak, melyet piros zsinór díszít, és abban táncolnak és énekelnek. Ez eredetileg a szellemek elűzésére szolgált, de ma már csak szórakoztatásból követik a hagyományt. Emellett Angliában rengeteg vidám, színpompás felvonulás és kirakodóvásár fűződik a húsvéti ünnepekhez, csupán a nagypénteken elevenedik meg az anyai fájdalom legendája, amelyet a britek *Hot Cross Bun* ceremóniának neveznek. A legenda szerint egy elveszett fiát hazaváró anyja nagypénteken forró zsemlet akasztott a ház gerendájára, abban reménykedve, hogy az eltévedt ifjú mégis hazatalál. A forró zsemlet sok helyen ma is kiakasztják. Egy másik legenda húsvéthétfőre vonatkozik: a viktoriánus korban egy hiúságról ismert szépasszony minden évben a húsvétot használta fel arra, hogy pazar ruhatárát felvonultassa a londoni

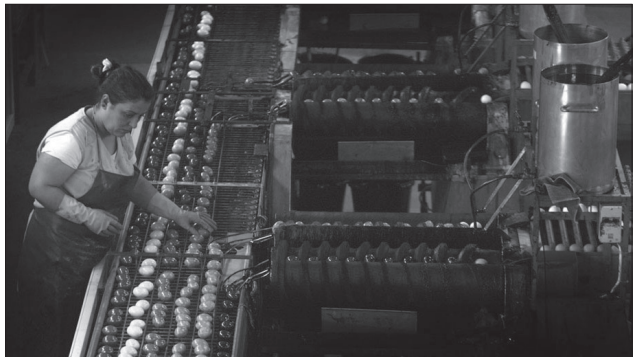
Battersea Parkban. 1962 óta látványos felvonulásokat rendeznek itt húsvétkor, ahol a vurstlitól a lovas bemutatóig és a kirakodóvásárig minden megtalálható. A *Regent's Park* szintén érdekes ceremóniának ad otthont húsvét első napján, itt rendezik ugyanis az igáslőversenyt, ahol a benevezett állatok különbözőképpen feldíszített kocsikat vonatnak.

Walesben az emberek mezítláb mentek el a templomba, mert így nem zavarták meg a földet. Sokáig szokás volt Jézus fekvőhelyének elkészítése is. A gyerekek nádból szőttek emberi alakot, aztán egy fakesztre fektették és egy csendes mezőre vitték, hogy békében nyugodhasson. Régen nagypénteken állítólag minden tevékenységet felfüggesztettek, az utcákon alig lehetett embereket, lovasokat látni.

Éhhez hasonló a finnek ünnepi szokása is, ahol a nagyhetet „*csendeshét*”-nek nevezik, ami onnan kapta a finn nevét, hogy az emberek nagypéntektől kezdve nem érintkeztek, nem beszélgettek egymással. Emellett

Finnországban a hagyománytisztelő emberek máig nem gyújtanak tüzet húsvétkor és szigorúan betartják a böjt előírásait is: nagypénteken egész napos böjtot tartanak, vagyis naplemente után esznek először. Itt szokás még, hogy a gyerekek boszorkánynak öltözve körüljárják a falut, bekopogtatnak a házakba, jókívánságokat mondanak, verset szavalnak egy kis édességért vagy aprópénzért. Finnország délkeleti részén az apróságok egy óriási zajt okozó hangszert hordoznak a kezükben és körbejárják a házat. A hangos zene a csendes héttől való búcsúzást és a vidámság kezdetét jelenti.

Természetesen Svédország sem marad ki a húsvéti szokások sorából. Jellegzetes svéd húsvéti jelkép a húsvéti virgács, melyet nyírfá gallyakkal és tollakkal díszítenek. A gyerekek papírból készült, cukorkával megrakott papírtőjásokat kapnak.

Sokan boszorkánynak öltözve kopogtatnak be a szomszédokhoz nagycsütörtökön vagy húsvét előestéjén, ahol az átadott húsvéti levélért cserébe gyümölcsöt vagy édességet kapnak.

És akkor jöjjön Belgium egyik városa, *Kruishoutem* is, ahol húsvétkor minden a tojás körül forog. A város lakóit egykor

„Eierjongens”-nak hívták, ami az egykori tojáskereskedőkre emlékeztet. A városban a mai húsvéti hagyományok a régi vásárok hangulatát idézik. A flamand Ardennek lábánál fekvő város híres arról, hogy a helyi tojáskereskedőknek még a Napkirály ajándékozott jogot a városi vásár megtartására. A helyiek ezért minden évben ünnepélyes keretek közt nyitják meg a híres tojásvásárt, majd megválasztják a *Tojásherceget*, mely tisztséget egy évig viseli. Persze a herceg méltó párját, a *Tojáshercegnőt* is megszavazzák a helyiek. Húsvéthétfőre marad a legérdekesebb látványosság, hiszen ekkor játsszák a „tojásfogyó” játékot: a helység szimbólumát képviselő tojással a templom harangjának magasságába kell célozni, aki viszont nyerni szeretne, az folyamatosan követheti az apró ejtőernyőkre függesztett óriás papírtojásokat, amelyek az ünnepség megkezdésekor leengednek a templomablakból. A „tojásfogyó” játék során mindenkinek az „aranytojás” megkaparintására kell törekednie, akinek ez sikerül, annak 5000 belga frank üti a markát.

Tekintsünk egy kicsit Európán túlra is! Vajon milyen lehet az ausztrál húsvét? Az év ezen időszakában az országban ősz van, így a tavaszváró szokások nem terjedtek el. Ugyanakkor a húsvéti nyúl figurája sem vált túl népszerűvé, hiszen a behurcolt állatot kártékonynak tekintik, tűzzel-vassal irtják őket. Helyét a húsvéti szokások és szimbólumok között az Ausztráliában őshonos erszényes nyúl vette át, őt ábrázolják sok képeslapon is, sok ajándékot is neki tulajdonítanak. Az erszényes nyúl testalkata alapján az egérre, erszénye alapján a kengurura, füle alapján azonban valóban a nyúlra emlékeztet.

Sokféleképp ünneplik tehát a húsvétot más országokban: van, ahol tojással, máshol locsolással vagy éppen rakétákkal. Bár elsősre furcsának tűnhet némelyik szokás, biztos, hogy élőben tapasztalva remek élményt nyújtanak. Mi, magyarok pedig locsolóvers nélkül nem tudnánk elképzelni az ünnepet. Ne szenvedjünk hát hiányt:

„Belgiumban élnek,
bambulnak a belgák,
sose locsolkodnak,
azer' ilyen balgák.”
Jó locsolkodást mindenkinek!

Ilcsi

Forrás:

Húsvét más kultúrákban – Nép- és hitszokások külföldön
(In: <http://www.harmonet.hu> – Utoljára megtekintve: 2012.03.18.)

Húsvéti szokások itthon és külföldön (In: <http://www.szekelyfold.abbcenr.com> – Utoljára megtekintve: 2012.03.18.)

Húsvéti szokások külföldön (In: <http://listamania.hu> – Utoljára megtekintve: 2012.03.18.)

Húsvét a feltámadás ünnepe, szokások itthon és külföldön, hagyományos ételek (In: <http://www.vertessinfo.hu> – Utoljára megtekintve: 2012.03.18.)

Húsvéti szokások (In: <http://www.ringmagazin.hu> – Utoljára megtekintve: 2012.03.18.)

ŐRÜLT ÍREK ÉS BÁBELI HANGULAT

A jelentkezés megtörtént, visszaigazolták, megyek Dublinba az Európai Unió ifjúsági konferenciájára. Most már nincs hátraarc, előre mint egy európai uniós állampolgár!

Mi az, hogy Strukturált Párbeszéd és EU ifjú ági konferencia?

Még soha sem hallottam ilyesmiről!

Először is kicsit felvázolnám az egész konferencia előzményeit, hogy ne csak in medias res csöppenjen bele az Olvasó a történetbe. Tehát az Európai Unió Tanácsán belül fél évig mindig van egy soros elnök a 27 tagállam közül, amelynek feladata, hogy meghatározza a stratégiai prioritásokat és segítse a Tanács munkáját.

Az elnökségek hármasával váltják egymást, mindegyik trió 18 hónapon keresztül működik, vagyis országonként 6 hónapot. Ez a felépítés a folyamatosságot garantálja az elnökségek munkája között. Minden trió kijelöl egy átfogó témát, amelyen belül az országok altémákat választanak. A jelenlegi elnöki posztot Írország tölti be, őt majd Litvánia és Görögország követi, az ifjúságpolitikán belüli átfogó témájuk a fiatalok társadalmi befogadása.

A Strukturált Párbeszéd egy olyan konzultációs eszköz, amely elősegíti a fiatalok és az uniós döntéshozók közötti párbeszédet az ifjúságpolitika területén. Az Európai Irányítóbizottság útmutatásai alapján országonként nemzeti konzultáció zajlik az adott témával kapcsolatban, amelyben én is részt vettem az Ifjúsági Konzultációs Kör csapatával. Az országok Nemzeti Munkacsoportjai feldolgozzák az eredményeket és egy nemzeti riportban elküldik az Irányítóbizottságnak, amely összefésüli a résztvevő országok eredményeit. Ebből készül az a háttérdokumentum, amelyet az európai uniós ifjúsági konferencián használunk, hogy ajánlásokat készítsünk az Európai Unió Tanácsa számára.

Habár a konferencia csak március 11-én, hétfőn kezdődött, az ifjúsági delegáltak, vagyis mi, már a vasárnap esti 19:45-ös *Aer Lingus* repülőjáráttal nekivágtunk a nagy kalandnak. Hárman képviseltük Magyarországot, azonban csak ketten tudtunk vasárnap elindulni. Szerencsémre pont azzal a másik ifjúsági delegálttal kerültem össze, Zsuzsival, akivel már több mint egy éve együtt dolgozunk az *Ifjúsági Konzultációs Körnél*, az IKK-nál.

Mindenképpen érdemes megemlíteni a fantasztikus, keszkesz vásárlást, amit egy nappal utazás előtt sikerült abszolválni. Zsuzsival a facebookos kommunikáció csúcspan voltunk, amikor is egyik nap azt írta: „*Ugye tudod, hogy csak kézipoggyászt vihetünk, és azon túl fizetni kell?*” Na, én ezt nem tudtam, bár ez nem meglepő. Engem teljesen felkavart a hír, lány létemre próbáljak meg beférni egy 55x40x24 cm-es bőröndbe 3-4 napra? Persze, ha lenne ilyen bőröndöm. Uccu neki, bevásárlóközpont. Egyórás tanakodás után kiválasztottam a „*Miss Kézipoggyásznak jó lesz*” díj nyertesét, egy sötétszürke bőröndöt, amibe végül sikerült is beférnem.

Persze a repülőtérre való megérkezés sem volt zökkenőmentes. Már reggel kilenckor felébresztett a felelősségtudat és a kötelesség, hogy „*most már aztán ideje készülődni, pakolni*”. Ki ne aludt magad egy olyan nagy esemény előtt, ahol majdnem 0-24 órában kell pörögni, ugyan, minek? Ettől függetlenül elűtöttem az időmet, üdvözöllek az interneten! Pakoltam is, de azt tudni kell rólam, hogy nem állok valami jól se a pakolással, se a határidőkkel. Előbbiről édesanyám, utóbbiról a főszerkesztőnk, Kriszti adhat tanúbizonyságot. Mindenesetre szép komótosan készülődtem, ide-oda kaptam, ajándékot készítettem az egyik barátnőmnek, szakdolgozatot írtam, a macskám-

mal játszottam, tehát minden megtettem, amire egy külföldi út előtt szükség volt. A szüleim voltak olyan rendesek, hogy kivettek kocsival a repülőtérre, ami nagyban megkönnyítette a dolgom, lévén hogy nem szerettem volna épp az Újpest-Frادي szurkolóival összefutni a metróra a nagy meccs után.

Nem tudom, hogy a kedves Olvasó utazott-e már repülőgéppel, de azt hiszem, nyugodtan állíthatom, hogy a legborzalmasabb része a biztonsági ellenőrzés. Tudjátok, ahol mindent külön kis tálcára kell kipakolni: kabát, laptop, mobiltelefon, karóra, öv, kiskutyafarka, légmentesen lezárható zacskóba rakott folyadékok, szigorúan 100 ml alatt, és a kedvenc részem a fémkapu, ahol elvesztél, ha magas szárú cipőben mész, ugyanis az is kap egy külön tálcát, így neked zokniban kell végiggyogynod a cuccaidért. Miután mindent rendben találtak, és a veszélyes, zacskó nélküli folyadékokat is elkobozták, majd fel is öltöztél, már mehetsz is a boarding gate-hez. Valami fura sugallat azt mondatta velem (pontosabban félreolvastam a boarding pass-om), hogy 19:05-kor már bezár a kapu, nincs se be, se ki. Futunk, rohanunk, de természetesen még el sem kezdődött a beszállás. Addigra kiderült, hogy nem egymás mellé kerülünk, de nem baj, mindenki hozott olvasnivalót. A másik dolog, ami nagyon érdekes, hogy mindenki rázúdul a kapura, ahogy bemondják, hogy „*Hölgyeim és Uram! Megkezdődik a beszállás az X járatra az Y kapunál!*”. Én inkább megmaradtam a háttérben, mert mindig is azt vallottam, hogy ha már megvan a jegyem, akkor nagy baj nem lehet. Még indulás előtt szétküldtem az sms-eket a családom tagjainak és barátaimnak, hogy mi a teendő repülőgép lezuhanása miatti korai haláлом esetén. Szandi el ne felejtse, rád hagyom a számítógépeimet! A tréfát félretéve, a beszállási tortúra után már suhantunk is a kifutópályához. Egész különleges érzés, amikor a gép hirtelen megáll, meghököl mint egy spanyol bika, majd miután összeszedte minden erejét és bátorságát, hihetetlen sebességgel nekilődül. Mivel sötétben repültünk, nem lehetett nézelődni, így elkezdődhetett a féktelen olvasás, ami utána féktelen leszállás következett turbulenciával kombinálva. Lehetséges, hogy *Steve Aoki* vezette a gépet, és azért volt olyan rázós a menet. Állítólag vártak minket ott a repülőtéren. A megérzésem az volt, hogy valószínűleg kint lesz a stand, de sehol senki. Sejtésem beigazolódt, pedig vártuk a négy helyes ír fiatalembert, aki a csomagjainkkal együtt lekísér minket a buszmegállóba. Hiába állt ott jóindulatúan a stand, semmi lényegi információt nem

szolgáltattott. A rideg valóság azonban szívesen fogadott minket, szó szerint. Nem túlzás azt kijelenteni, hogy a tavaszból átmentünk a télbe. A buszmegállóban iszonyú hideg volt, de a busz hamar jött. Intelligens egy busz volt ez, mindig jelezte a következő három megállót, így legalább nem tévedtünk el. Reménykedve törtünk előre, hátha egy szobában alszunk

Utolsó simítások az ajánlásoknál

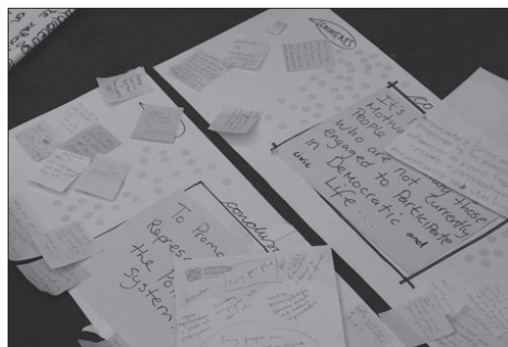
majd. Nos, nem. Zsuzsi a hetedikén kapott egy óriási szobát, de emellé sikított az ablakán a szél. Én az ötödiken szálltam meg nagy nehézségek árán. Képzeld el, hogy a téged ért fizikai és lelki fáradalmak után odaállsz a hotelszobád ajtaja elé, és az nem hajlandó elfogadni a kártyát, amivel be tudnál jutni a puha ágyadba. Minden bátorságomat összeszedve lefutottam a portára, ahol nagyon segítőkészek voltak, és egy új kártyával és reményekkel telve álltam az ajtó elé. Siker! Még egy kicsit üldögéltünk és melegedtünk a hotel halljában a kandalló mellett, ugyanis a szobánkban vasalótól kezdve vízfóralón át televízió is volt, de meleg, az nem. Szerencsére másnapra már kellemes meleg volt, amit ezúton is köszönünk a karbantartóknak. Habár az időeltolódással nyertünk egy órát, így is nehezen indult a reggel, de egy jó adag reggeli erőt öntött belénk.

Különbusszal vittek minket a konferencia helyszínére, Royal Hospital, Kilhainham-be. Eleinte nem nagyon találtuk meg se magunkat, se a csoport többi tagját, mert ez egy óriási hotel volt, ahol rengeteg konferencia vendégeit szállásolták el. Szerencse, hogy ifjúsági konferenciáról volt szó, így gyanúsá vált az a csapat fiatal, akik a busz felé tartottak. A buszon kicsit úgy éreztem magam, mint az emberek a bibliai Bábel után: sok ember, sok nyelv és mindezt nagyon hangosan. A megérkezés után a helyszínen ismerkedés gyanánt Bingo-t játszottunk, amiben különböző embereket kellett megke- resni, például azt, aki több mint öt nyelven beszél, vagy azt, akinek Z betűvel kezdődik a neve. Ugye érted, hogy mekkora szerencsém volt Zsuzsival? Több emberrel is beszélgettünk, de érződött, hogy akik először vannak itt (úgy mint mi), még nem oldódtak fel teljesen. Ezek után a szervezők azt próbálták felmérni, hogy ki működött már közre a Strukturált Párbeszéddel kapcsolatos konzultációban, kit delegált a nemzeti

ifjúsági tanácsa, ki vett már részt európai uniós ifjúsági konferencián, úgy, hogy mindig kijelölték, melyik csoport melyik részébe álljon a teremnek. Miután a játék véget ért együttes erővel szét kellett húzni az asztalokat és székeket, hogy mindenkinek legyen elegendő helye leülni. Ezek után el is foglaltuk az általunk teremtett helyeket, és egy instruktossal együtt különböző játékokkal töltöttük az időt.

Az asztalon egy boríték hevert, amiben különböző képek voltak, ezek közül kellett egyet választani, és elmagyarázni, hogy az hogyan kapcsolódik a társadalmi befogáshoz, a trió fő témájához. Mint később kiderült, nagyon sokan választották a színes ceruzákat, ugráló fiatalokat és a segítséget nyújtó kezét ábrázoló képeket. Jómagam egy különböző méretű, fekete kavicsokból álló építményről készült képet választottam, mert úgy gondoltam, hogy ez jellemzi a legjobban a témát. Különböző, de egyenrangú/egyenlő tagjai a társadalomnak, mégis muszáj együttműködni és elfogadni

egymást, hogy a társadalom harmonikus és kiegyensúlyozott legyen. Miután a társadalmi befogadás szeleteit összeillesztettük, még kimaradt egy, ezzel is szimbolikusan jelezve, hogy nem teljes a társadalmi befogadás. Itt jegyezte meg egy szellemes fiatalember, hogy „Social inclusion looks like a pizza”. Ezek után kétszer is asztalt kellett váltani, és különböző témákról beszélgetni, az egyik az ifjúsági szervezetek projektjei és a hozzájuk kapcsolódó problémák voltak. Kifejezetten érdekesnek találtam, hogy még Angliában is kiemelt problémaként kezelik az ifjúsági szervezetek el nem ismertségét, valamint az információ hiányát ezekről a szervezetekről, mint a társadalmi kimaradás okát. A következő asztalnál a társadalmi kirekesztés főbb okait kerestük, és az ahhoz társított diszk-

Legfontosabb munkaeszközök

riminációkat. Csak felsorolásképp néhány: nemi identitás, szexuális identitás, származás, kor, vallás, szocioökonómiai helyzet. Ezek után egy finom ebéddel egybekötött pihenés következett. Ahogy észrevettem, az ír konyha nagyon szívesen használ hagyományt, ugyanis a krumplipürében, a salátában

és a csirkehúsos pácban is volt belőle elég. Szerencse, hogy mindenki evett belőle, különben kellemetlenül éreztem volna magam.

Ebéd után a hivatalos megnyitó következett beszédekkel és egy ifjúsági előadással a társadalmi befogadásról. Ez utóbbi absztrakt volt, de megfogta a lényegét: a fiatalok egy körben álltak, és időnként kilókták pár társukat belőle. Azok, akiket a társaság kiközösített és megbélyegzett, egy lapot tartottak maguk elé különböző feliratokkal (gay, freak, migrant), majd széttépték azokat, és kijelentették: Én ennél több vagyok! Másik érdekes részlete az volt, amikor bemutatták a fiatalok életútját egészen a gyerekkortól a fiatalkori munkanélküliségig, ahol azt kérdezték „What's next?”. *Frances Fitzgerald*, ír gyermek és ifjúságiügyekért felelős miniszter asszony megfogalmazta egy mondatban, hogy miről szól a Strukturált Párbeszéd: „Semmit a fi talokról, a fi talok nélkül.” Később felszólalt

Kulturális sokk avagy Bui Bolg

Androulla Vassiliou biztos-asszony, és azt mondta, hogy különösen fontosnak tartja a válsághelyzetben a fiatalok védelmét, egy úgynevezett *Youth Guarantee* megalkotását helyezve előtérbe. *Peter Matjašič*, az Európai Ifjúsági Fórum elnöke, a társadalmi kirekesztés újrateremtődéséről, majd az oktatás reformjáról beszélt, amely elősegíthetné a munkanélküliség csökkentését. Egy rövidebb kávészünet után ismertették a 27 ország konzultációjából készült háttérdokumentumot, amely alapján hét workshopot alakítottak ki: foglalkoztatás, oktatás, részvétel, jólét, támogatás, ifjúsági szervezetek és minőségi ifjúsági munka. Majd *Dr. John Bamber* tartott egy személyes tapasztalatokkal tűzdelt beszédet arról, hogy a társadalmi befogadás társadalmi változással kell, hogy járjon, ugyanis az előbbi egy strukturális probléma. Arra buzdított mindenkit, hogy higgyen abban, amit csinál, és ne veszítse el a motivációját.

A nyitó ünnepség után kezdődött az igazi munka: az első workshop megbeszélés. Az általam elsőként megjelölt munkacsoportba kerültem, vagyis a részvétel, ami magában foglalja az egyenlő jogok és lehetőségek biztosítását mindenki számára, hogy részt vehessen a társadalmi életben. Kezdeképp

mindenki röviden bemutatkozott, majd egy játékos feladattal különböző emberekkel különböző témákról kellett beszélgetni, úgymint a konferenciával kapcsolatos elvárásaid, vagy egy rövid, vicces történet a társadalmi befogadásról. Felállítottuk az alapvető szabályokat, amelyek szerint a csoport együtt dolgozik, tehát fontos, hogy meghallgassuk és tiszteljük a másikat, illetve hogy meghatározott menetrend szerint haladjunk. A háttérdokumentummal való rövid ismerkedés után visszavittek a hotelbe, ahol vacsora közben nagy szerencsénkre egy lengyel, és két ír sráccal kerülünk egy asztalhoz. Sok mindent megtudtunk Írországról és az ottani társadalomról. Esti programként a hotel klubjába mentünk, ahol egy ír ifjúsági szervezet tagjai X- faktorba illő hanggal énekeltek, illetve rapeltek. Ezek után ír táncoktatás következett, amit nem mindenki vett akadálymentesen, de örömmel sodródott az árral. Zsuzsival a magunk részéről elszürcsöltünk egy pohár *Guinness*t, miközben figyeltük az eseményeket. Habár a nap jelmondata a „work hard, party harder” volt, a buli már éjfélkor véget ért, mert másnap egy sűrű, munkával teli nap következett.

Másnap a konferencia helyszínén két előadást hallgattunk meg. Az első egy ifjúsági szervezetről, a *HiRez Youth Centre*-ről szólt. Egy bemutatózó videóban láthattuk, hogy milyen sokféle programot biztosítanak a fiatalok számára, úgymint kirándulások, tematikus estek, tánctanfolyamok, filmkészítési lehetőségek. Európán belül Írországhban a legmagasabb a fiatalok aránya, így nagy hagyománya van az ifjúsági szervezeteknek. Ez nemcsak azon látszott meg, hogy a fiatalok általában 12 éves koruk körül csatlakoznak az ifjúsági szervezetekhez, hanem azon is, hogy Dublinban rengeteg ifjúsági szervezet székhelyét fel lehetett lelni. A második előadásban egy LGBT fiatalok befogadásával foglalkozó szervezet, a *Be Long To* mutatkozott be. *Michael Barron*, a szervezet képviselője elmondta, hogy elsődleges feladatuknak tekintik az öngyilkosság prevenciójára irányuló programjukat, ugyanis kutatások alapján egy emberben átlagosan 12-13 éves korában tudatosul, hogy az LGBT csoport tagja, viszont a coming out időszakát átlagosan 17-18 éves korra teszik. A két kor között eltelt időben különösen veszélyes helyzetben vannak a fiatalok, a bántalmazás, az önmaguk károsítása és az öngyilkosság lehetősége miatt.

Az érdekes előadások után következett a kemény munka! Aznap négyszer másfél órás workshopok voltak, és a nap végére a témánkhoz kapcsolódó három darab, maximum 35 szavas ajánlást kellett megfogalmaznunk. Lehet, hogy aki nem érti a *Strukturált Párbeszéd*et, annak nem tűnik ez nagy feladatnak, de én nagyon izgultam, hogy milyen kézzel fogható eredménye lesz a munkánknak a nap végére. Először fogalmi tisztázások történtek, majd bemelegítésként a *Law of Two Feet* foglalkozáson vettünk részt. Minden altéma (diszkrimináció,

egyenlő jogok, részvétel a döntéshozatalban, fiatalok politikai képviselete, helyi közösségekben való részvétel) kapott egy felelőst, akik koordinálták az ahhoz kapcsolódó beszélgetést. Aki nem témafelelős volt, az egyik helyről a másikra mehetett, mint egy méhecske, aki begyűjti a mézet, mint mi az információt, és beporozza a virágokat, tehát megosztja a véleményét. A foglalkozás után minden témavezető prezentálta a felvetődött kérdéseket és problémákat. Ezek után mindenkinek választania kellett öt ajánlást a háttérdokumentumból, amit mindenképpen fontosnak tart. Én személy szerint az egyenlő jogokhoz való hozzáférést, egy diszkrimináció elleni direktíva elfogadását, valamint a fiatalok részvételre való motiválását emeltem ki. A választás után a melletted lévő emberrel közös álláspontot kellett helyezkednetek és legalább három ajánlást megfogalmazni a közös ötleteitekből. Ezután még két csoport csatlakozott hozzánk, és velük is ugyanezt a procedúrát folytattuk le. Végül az összes résztvevő öt ajánlást fogadott el közösen. Habár nehéz volt a különböző háttérű emberek érdekeit és elképzeléseit összeegyeztetni, mégis jól éreztük magunkat és kompromisszumra jutottunk. Az egyik legpozitívabb élményem az volt, hogy együtt dolgozhattam különböző nemzetiségű fiatalokkal, valamint oktatásügyi vagy ifjúsági ügyekkel foglalkozó minisztériumban dolgozó hölgyekkel és

Mit jelent számodra a társadalmi befogadás?

urakkal. Mindenki egyenlőként tekintett a másikra, nem volt semmi fölényeskedés, csupán emberek voltunk, akik leültek jókedvűen beszélgetni, hogy elősegítsék az Európai Unión belül ifjúságpolitikát. Ennyi és nem több.

Persze nem csak dolgoztunk aznap, voltak kávészünetek, ebédszünet és egy rész, amelyet *Opinion Boulevardnak* neveznek. Itt minden workshop kirakta az általa készített öt ajánlást, és az emberek színes pöttyökkel jelezhették, ha valamelyik tetszett nekik, és post-iteken megoszthatták véleményüket, megjegyzéseiket. A nap legszokolóbb része a *Bui Bolg* ifjúsági művészeti csoport előadása volt, a *Solar*, amelyben 14 óriási, arccal rendelkező, utcai lámpának öltözött fiatal pszichedelikus elektronikus zenére menetelre próbált fényt juttatni a résztvevők szívébe.

A kulturális sokk után a vélemények és pöttyök figyelembe vételével és a Szerkesztő Bizottság tagjának segítségével

megfogalmaztuk a három végleges ajánlást a részvétel témakörében. Az első a fiatalok számára biztosított jogokhoz és lehetőségekhez való hozzáférést tartalmazta, amely elősegíti a részvételüket a társadalomban. A második a többszörös diszkriminációval foglalkozott, és az *Anti-Discrimination Directive* elfogadását és végrehajtását írja elő az európai uniós tagországok számára. Az utolsó a fiatalok döntéshozatalban való részvételének növelését fejti ki.

Előbb a munka, aztán a szórakozás, tartja a mondás. Ez itt sem volt másképp. A konferencia zárógálája a *Croke Park Stadionban* került megrendezésre, ott, ahol a gall futballt élesztették fel. Ez a sport egészen fura, ugyanis van benne ütő, labda, amit kézzel is megfoghatsz, de ütővel is ütnöd kell, van egy európai focikapu, de van egy amerikai futball kapu is, ami az előbbiből nő ki. A szabályokat egyáltalán nem értettem, de lehet, hogy csak azért, mert erre születni kell. A kulturális program részeként a vacsora egy a *Croke Parkot* és történelmét bemutató előadással volt összevonva. Elsőként egy vörös hajú ír férfi érkezett meg biciklin az állófogadásra, majd a sporthoz szükséges ütővel és labdával tartott bemutatót, ami majdnem egy francia résztvevő „életébe került”. Az előadásban szokásos elem volt a lövés bemutatása egy falon, és pont annál a falnál áldogált a srác. Az előadó megpróbált a szerepében maradni, de közben erősen jelezte, hogy bizony el kéne mennie onnan. A francia fiatal akcióhőshöz méltóan vetődött a támadó labda elől. A ráadás show után elfoglaltunk a helyünket az asztaloknál, ahol rövid köszöntőket hallgattunk végig. A finom ír vacsora fogásai között az előadás különböző részei töltötték ki az időt. Volt ott kurjongató, örült ír, dubstepet táncoló hegedűs, írül daloló énekes, vidám dobosok, tehetséges steptáncosok, akik képesek voltak meggörbíteni az alattuk lévő teret is! Nekik köszönhetően a vacsora jó hangulatban telt, és a nap végén elégedetten feküdtem le aludni.

Másnap érkezett az utolsó workshop foglalkozás ideje, ahol jellemeztük a tegnapi gálát, értékeltük a konferenciát és végül egy kis körbe állva megveregettük egymás hátát és megdicsértük egymás munkáját. Sajnos a délutáni programra nem tudtunk maradni, mert korán kellett elindulnunk a repülőgép miatt. Nagyon örülök, hogy részt vehettem ezen a konferencián, mert annyi élményt és tapasztalatot adott nekem, amit máshol nem tudtam volna megszerezni. A személyes fejlődésben is sokat segített, így jobban tudok csapatban dolgozni, sokkal nagyobb az önbizalmam, és ami a legfontosabb, hogy megtanultam félretenni a sztereotípiákat. Hálás vagyok, hogy ilyen sok értékes és érdekes embert ismerhettem meg, és nagyra értékelem mindenkinek a munkáját, aki bármennyit is hozzá tett ehhez a konferenciához. Ajánlom, hogy aki teheti, menjen ifjúsági konferenciákra és vegyen részt ifjúsági szervezetek munkájában, mert ez tényleg egy életre szóló élmény.

AIESEC - NEMZETKÖZI ÖNKÉNTES PROGRAM

Unod már a Balatont? Szeretnél tenni valamit a világért? Új helyeket látni, új embereket megismerni? Te mit csinálsz idén nyáron?

Mi jut eszedbe, ha azt halod, Törökország? Valószínűleg számos dolog a nyaralással, a vallással vagy akár a törivel kapcsolatban, de biztos nem az, ami nekem. ☺

Idén nyáron az AIESEC Nemzetközi Önkéntes Programjának keretében lehetőségem nyílt arra, hogy kb. 60, nagyrészt különböző országokból származó gyakornoktársammal együtt két hónapot töltssek el ebben a különleges országban. Életem eddigi legfantasztikusabb és legfurcsább nyarat töltöttem Törökországban, egy egyáltalán nem turista, viszont annál inkább hagyományos és "valódi" török városban, Izmitben.

Leginkább az lepett meg, hogy elsősorban a kultúrából fakadóan mennyire más az ottani élet, illetve a török emberek hozzáállása, látásmódja – hiszen itthon nem sokszor lá-

együtt élni és együtt dolgozni a szintén más-más országokból érkezett többi gyakornokkal. A projekt keretében török középiskolásoknak szerveztünk két tábor, ahol angolt tanítottunk, kulturális piknikeket és előadásokat szerveztünk. Fantasztikus volt látni a diákok tanulni vágyását, nyitottságát és ragaszkodását, valamint azt, hogy ez alatt a két hónap alatt mennyit fejlődtek. És mindenki más is: soha nem gondoltam volna, hogy lehetséges ilyen rövid idő alatt ilyen hihetetlen sok élményt és tapasztalatot szerezhetek, hogy olyan sokat tanulhatok a világról, a különböző kultúrákról és önmagamról, mint amit itt kaptam. Megéri.

/Kiss Dóra – Törökország/

Az AIESEC egy 113 országban jelenlévő globális hallgatói szervezet, mely célja a fiatalok képességeinek fejlesztése, nemzetközi kapcsolatok és tapasztalatszerzés elősegítése középiskolás, illetve főiskolai/egyetemi hallgatók számára.

Tavaly több mint 15000 fiatal vett részt a Nemzetközi Önkéntes Programunkban, mely lehetőséget kínál, hogy egy másik kultúrában éljenek és dolgozzanak.

A program keretében lehetőséget biztosítunk a fiatalok számára, hogy 6-8 hetet töltsenek külföldön, és ezalatt olyan élményekkel és tapasztalatokkal gazdagodjanak, ami hozzájárul személyes fejlődésükhöz.

Az önkéntes munka jellege többféle: a nyelvtanítás, kulturális oktatás, megértés és megismerés, képességfejlesztés mellett a 'klasszikus' önkéntes munkák, pl. sérült gyerekek segítése, szegénység, AIDS elleni küzdelem egy nonprofit szervezetnél

is helyet kapnak. A munkáért cserébe biztosítják a szállást és az ellátást.

A programban való részvételhez minimum középfokú angol nyelvtudás szükséges, mivel a munka nyelve angol.

Jelentkezés: www.internship.aiesec.hu

Tartozz te is közénk!

tunk nyáron kendőben és kabátban közlekedő (és fürdőző!) embereket, és az utcákat sem zengi be minden nap ötször a műezsin éneke. Itthon nem lepnek meg ingyen baklavával a boltban, ugyanakkor a férfiak sem lepődnek meg, ha egy nő kérdez valamit...

Mindezek megértése és megélése mellett izgalmas kihívást jelentett az is, hogy ebben az új környezetben kellett

MIT CSINÁLHATSZ?

Szociális, kulturális és oktatással kapcsolatos önkéntes programokon vehetsz részt.

HOVA MEHETSZ?

A világ 112 országába, amelyekből elsősorban a következőket ajánljuk: Kína, Csehország, Görögország, Lengyelország, Olaszország, Törökország, India, Brazília

MILYEN IDŐTARTAMRA?

6-8 hétre

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

www.elte.aiesec.hu

www.facebook.com/aiesec.elte

BOLDOGSÁG ÉS GAZDASÁG

A BUDDHISTA KÖZGAZDASÁGTAN ESZMÉI

Legutóbbi lapszámunkban többek közt arra kerestük a választ, hogy hol a boldogság mostanában. Különböző boldogságkutatási lehetőségeket mutattunk be, úgymint a vásárlóerő-paritást, a GDP-t vagy az Emberi Fejlettségi Indexet. Létezik azonban egy olyan módszer, amely ötvözni képes a jól működő gazdaságot a boldogsággal és a jól-létel. Ez pedig nem más, mint a buddhizmus.

„A 2005-ös adatok szerint az átlagos ökológiai túlfogyasztás 200-250 %-os, azaz átlagosan 2-2,5-szer több természeti forrást használunk fel, mint az megengedhető lenne.” – áll a Typotex Kiadó gondozásában megjelent tanulmánykötet előszavában. Nem így van azonban a buddhista többségű országokban, ahol nemhogy a mértéktelen felhasználás nem jellemző, de még ökológiai tartalékokkal is rendelkeznek. Ugyanis míg az USA-ban 588 százalék az ökológiai használat a fenntarthatósághoz viszonyítva, addig Nepálban, Bhutánban vagy Sri Lankán a 65 százalékot sem haladja meg – mégis ezen országok lakosai a boldogabbak.

Minek köszönhető vajon ez a kontraszt? Valóban egy valóságban rejlene a fenntarthatóság titka? Buddha szerint *Négy Nemes Igazság* van, ezek alapján az élet szenvedés (1), melynek oka a vágy (2), azonban van kiút, megszabadulhatunk a szenvedéstől, ha elhagyjuk ezeket a vágyakat (3), de ez csak folyamatos gyakorlás útján érhető el (4). A buddhisták e négy alapelv szerint élik életüket, a nyugatiak életfelfogása azonban ellentétes ezzel. A vágyak hajszolásában és a minden mértéket meghaladó fogyasztásban lelik örömeiket, noha

ezzel egyrészt ellehetetlenítik a jövő generációinak életét, másrészt semmibe veszik a természeti értékeket. Talán meglepő, de a Time hetilap tanácsai a globális túléléshez teljes mértékben megfelelnek a buddhista életvezetés alapjainak. „Élj egyszerűen!”, „Végezz meditációs gyakorlatokat!”, „Fogyassz kevesebbet!”, „Kérj kölcsön dolgokat, ha szükséged van rájuk, és adj kölcsön dolgokat, ha mások kérik!” – áll az újság egyik 2007. májusi számának hasábjain.

Vajon hol siklott vakvágányra a nyugati közgazdaságtan, és miben kínál mást a buddhista ökönomia? Az általunk ismert közgazdaságtan hibás működése több pilléren nyugszik, így csak komplex válasz adható az előbb feltett kérdésre. A nyugati ökönomia gyakran a rövidtávú megoldásokat preferálja, nem gondolva végig azt, hogy mit okoz ezekkel hosszú távon. „A jövő már nem a mi problémánk.” – gondolja – „Épp elég, ha a jelenre koncentrálunk.” Mindezt pedig pusztán raciónalis alapon teszi, elvetve bármiféle etikai mérlegelést. Úgy véli, hogy a gazdaság alapvető célja a haszonmaximalizálás, éppen ezért többre tartja az éjszakai bárban való italozást az önkéntes munkánál. Az etikai értékek semmibe vétele az üzleti gyakorlatba is átszivárgott, a vállalkozások gyakran úgy próbálják növelni bevételeiket, hogy a fogyasztókat megtévesztve olcsóbb vagy lejárt alapanyagokkal dolgoznak. Nem is kell nagyon megerőltetnünk a memóriánkat ahhoz, hogy példát találjunk az ilyesféle megoldásokra: gondoljunk csak a nemrégiben kirobbant IKEA-botrányra, miszerint a svéd hús-

golyó lóhús felhasználásával készült – ellentétben a csomagon hirdetett sertés- és marhahússal. Ha már itt tartunk, fontos megemlíteni, hogy a buddhizmus a vegetarizmus híve. A vallás követői elvetik az emberközpontú gondolkodást, az ő világuk centrumában maga a kozmosz áll. Az embert nem tartják többre a többi lényenél, sokkal inkább az egyenrangúságot, a kölcsönösséget és a harmonikus együttélést hirdetik. A kereskedelem öt formáját tiltják, ezek a fegyver- és emberkereskedelem, továbbá a hússal, az alkohollal és a mérgekkel való kereskedés.

Reformot jelentene a nyugati emberek számára az is, ha átvinnék a buddhisták munkával kapcsolatos attitűdjét. Ezen a területen szintén a kölcsönösség dominál, munkaadó és munkavállaló egymás szolgálatában állnak. A munkaadó kötelessége, hogy képességeiknek megfelelő munkát osszon ki a dolgozóinak, az őket megillető fizetést adja nekik, gondoskodik róluk betegség idején,

alkalmanként részesítse őket fényűzésben, illetve megfelelő időben adjon szabadságot számukra. A munkavállalók mintegy viszonzva a gesztusokat, kötelesek reggelente a munkaadójuknál korábban elkezdeni a munkát, esténként pedig tovább maradni, mint főnökük. Csak azt vehetik el, amit adnak számukra, munkájukat jól kell végezniük, továbbá terjeszteniük kell munkaadójuk jó hírét.

Láthatjuk tehát, hogy a buddhista ökönomia átvétele valódi paradigmaváltást jelentene fogyasztásorientált világunkban, melynek segítségével az erőforrások szűkössége mellett valósulhatna meg az egyének és társadalmak békéje és nyugalma – ahogyan azt számos távol-keleti ország példája mutatja.

Adri

Felhasznált irodalom:

Zsolnai László (szerk.) (2010): *Boldogság és gazdaság. A buddhista közgazdaságtan eszméi*. Budapest: Typotex Kiadó

BUDDHIZMUS A TÁTK-N

Ha a buddhizmust emlegetik, legtöbbünk fejében villámgyorsan cikázni kezdenek a vegetarizmusról, a lélekvándorlásról, a kedvesen mosolygó Dalai lámáról és persze agyunk hátsó szegletében ott szunnyad egy halvány kép, amint Brad Pitt tejfölszökén menekül a Himalája zord sziklái között.

Ha azonban ennél többet szeretnél megtudni a buddhizmus antropológiájáról, gyakorlatairól, szeretnéd megtudni, hogy a meditáció miért is nem minősül rítusnak, és behatóbb ismeretekre vágysz a buddhista fogalmakat érintően, téged is vár a Buddhista Kutatóműhely minden szerdán 18 órától az északi épület 2.54-es termében.

A műhely célja egymásba fogni a buddhizmust és a társadalomtudományt néhány röpke órára. A további részleteket keresd a kari honlapon, vagy írd e-mailt a pappriki@gmail.com címre.

A színes előadásokon túl érdekes filmekre is számíthatsz a Buddhista Misszió jóvoltából.

Ne zárd magadba a megismerés vágyát!

„Egyetlen pillanat létezik csupán, amelyben fontos, hogy felébredj. Ez a pillanat most van.”/Buddha/

Cs.F.